VAPAUS

Ilmestyy tiistaina ja torstaina
Perustettu 1917

Canadan suomalaisten itsenäinen työväenlehti

Second class mail registration No. 1876 — VAPAUS, 102 Elm Street West, Sudbury, Ontario

No. 105 — Vol. LIII vuosikerta · Sudbury, Ont. · Torstai, marrask 20 p. — Thursday, Nov. 20, 1969

Apollo-12. Kuu-tutkimus suoritettu

SALT-neuvottelijoilla oli yhteinen juhla Helsingissä; sen. Fulbright sanoo USAn "ostaneen" liittolaissotilaita

Lehteämme painokuntoon valmistettaessa saatiin torstaiaamuna tietää, että kaksi eri kertaa "Kuu-kävelyllä" olleet Apollo XII miehet ovat menneet takaisin kuumoduliin, ja että hetken levättyään he käynnistävät modulin raketit kello 9.23 aamulla päästäkseen uudelleen Kuuta-kiertämässä olevan komentomodulin yhteyteen.

Astronautit Charles (Pete) Conrad ja Alan Bean olivat kaksi eri kertaa Kuu-kävelyllä keräten takaisin maahan tuotavaksi Kuu-kiviä ja myös eräitä osia huhtikuussa 1967 Kuuhun laskeneesta miehittämättömästä Surveyor 3:sta.

Conrad oli ensimmäisellä kerralla Kuun pinnalla 3 tuntia ja 39 minuuttia. Bean 2 tuntia ja 58 minuuttia. Apollo XI astronautit olivat pari kuukautta sitten Kuun pinnalla vain 2½ tuntia.

Conrad ja Bean pystyttivät laskupaikalle Kuun pinnalle 5-jalkaisen Yhdysvaltain lipun ja asettivat myös vissejä teknisiä kojeita pitempiaikaista tarkkailua silmälläpitäen.

Heidän laskunsa Kuun pinnalle, Myrskyjen meren erään kraatterin reunalle, oli niin tarkka, että he olivat vain noin 600 jaardin päässä Surveyor 3:sta, jonka läheisyyteen heidän oli määrä laskea. Heidän sanotaan keränneen kuusta noin 90 paunaa kiviä ja muita näytteitä sekä Surveyorin osia.

Kiusallisena epäonnistumana oli se kun astronauttien televisiokamera meni epäkuntoon. Toden näköisenä syynä oli linssin palaminen, minkä arvellaan johtuneen siitä, että televisio käännettiin vahingossa aurinkoa kohti.

Muun onella astronautit tiedoittivat, että Surveyor 3:nnen väri on muuttunut, johtuen se heidän arvelujensa mukaan auringon paahdannasta.

HELSINGISSÄ YHTEINEN SALT-COCKTAIL-ILLATSU

Helsinki. Viikon alussa aloitettujen strategisten aseiden alistavan neuvottelukokouksen SALT kunniaksi järjestettiin keskiviikkoiltana Kaivohuoneen ravintolassa Neuvostoliiton ja Yhdysvaltain yhteinen juhlatilaisuus.

Tämä oli ehkä ensimmäinen supervaltojen yhteisesti järjestämä juhla missä kilisteltiin maljoja aloitettujen neuvottelujen onnistumista toivottaen.

Supervaltojen päävaltuutetut, Gerald Smith ja Vladimir Semyonov, sekä Suomen tasavallan presidentti Urho Kekkonen joivat sampanjamaljat toisten neuvostoliittolaisten ja amerikkalaisten edustajain maistellessa borbonia ja vodkaa.

Juhlaan osallistui kaikkiaan noin 40 yhdysvaltalaista, 40 neuvostoliittolaista ja 80 suomalaista kutsuvierasta. Juhlan isäntinä toimi yhteisesti USA:n suurlähettiläs Val Peterson ja NL:n suurlähettiläs Kovalev.

Nämä alustavat neuvottelut, joiden tarkoituksena on tasoittaa maaperää myöhemmin pidettäviä varsinaisia neuvotteluja varten, pidetään vuorotellen NL:n ja USA:n suurlähetystöissä. Vaikka Yhdysvallat on esittänyt, että varsinaiset neuvottelut siirrettäisiin jonnekin muualle, ehkä Wieniin, niin mitään ratkaisua ei tästäkään asiasta ole tehty. Yleisesti tiedetään, että Suomen hallitus on valmiina seuravienkin neuvottelujen järjestämiseksi Helsinkiin.

YHDYSVALLAT OSTANUT PALKKASOTUREITA VIETNAMIN SOTAAN

Washington. — Yhdysvallat osti filippiiniläisiä sotilaita kehittääkseen vaikutelmaa, että USA saa laajaa kannatusta Vietnamin sodassa, selitti USAn senaatin ulkoasiain valiokunnan puheenjohtaja J. William Fulbright tiistai-iltana.

Filippiinien presidentti Ferdinand Marcos tiedoitti äskettäin, että Vietnamissa olevat filippiiniläiset sotilaat tuotetaan pian kotiin.

Nyt Washingtonissa julkaistujen tietojen mukaan Yhdysvallat maksoi lähes $39,000,000 avustaessaan 2,300 filippiiniläissotilaan aseistamista ja Vietnamiin lähettämistä.

"Minun oma käsitykseni on", sanoi senaattori Fulbright, että "me emme tehneet muuta kuin menimme sinne (Filippiinien saarelle) palkkaamaan sotilaita voidaksemme tukea silloisen hallituksemme katsantokantaa, että monet kansat ovat myötätuntoisia meidän sodallemme Vietnamissa. Ja me maksoimme siitä kalliin hinnan. (Noin $17,000 kutakin sotilasta kohti — V).

Senaattori Fulbright jatkoi: "Minusta se näyttää korruptionin huipulta . . . Ja kukaan (Vietnamissa olevista liittolaisista") ei Australiaa ja Uutta Seelantia lukuunottamatta maksa omien sotilaittensa kuluja", sanoi Fulbright.

Canadan finanssiministeri Edgar Benson esitti äskettäin "valkoisen kirjan', missä hahmoitellaan hallituksen verotusjärjestelmän uudistuksia.

Mustan pörssin miehille miljardi USAn "sotahommista" Vietnamissa

Kansainväliseksi sanotun hämärämiesten toimintaan on sekaantunut myös pankkeja; paavi Paavali tukee pres. Nixonin asennetta

Washington. — Senaattori Abraham Ribicoff sanoi täällä alkuviikolla, että mustien markkinain keinottelijat ovat laittomien rahakäsittelyjen avulla kahmineet Vietnamin sodasta toista miljardia dollaria amerikkalaista valuuttaa.

Tapaukseen kietoutuu rikollinen syndikaatti, jolla on kansainväliset mittasuhteet, sanoi tämä Connecticutin senaattori asiaa tutkivan senaatin alakomitean istunnossa tiistaina.

Suuret voitot ovat mahdollisia laittomissa raha-operatioissa Vietnamissa, selitti mr Ribicoff.

PAAVI TUKEE PRES. NIXONIN VIETNAM-SOTAA

Vatikaani. — Paavi Paavali sanoi maanantaina, että vaikka se haluaakin lopettaa Vietnamin sodan, Yhdysvallat ei voi laiminlyödä kansainvälisiä velvollisuuksiaan, tai kieltää vietnamilaisilta heidän vapauttaan eikä heidän itsemääräämisoikeuttaan.

Puhuen vierailulla oleville Yhdysvaltain osavaltioiden kuvernööreille paavi sanoi hyvin harkittua ja vastuunalaista menettelytapaa oikeaksi keinoksi taistelun lopettamiseksi.

Tämä on tarpeellista, hän sanoi, jotta voidaan "välttää kansainvälisten vastuunalaisuuksien laiminlyönti, joiden täyttämistä vaatii kunnia ja omien liittolaisten luottamuksen petoksen välttäminen.

Hän sanoi myös, ettei pidä kieltää sitä asiaa jonka puolesta amerikkalaiset sotilaat ovat kaatuneet . . ."

Vatikaanin tarkkailijat kiinnittivät huomiota siihen, että paavi, joka on jatkuvasti puhunut neuvoteltavasta rauhasta, korosti nyt ensimmäisen kerran näin voimakkaasti Yhdysvaltain "vastuunalaisuutta" erikoisesti Vietnamin kansaa kohtaan.

Myös on huomioitu, että juuri "vastuunalaisuuksiin" vedoten presidentti Nixon on kieltäytynyt Vietnamin sodan lopettamisesta.

Washington. — Viitaten 150 miljoonan dollarin kuukausittaiseen valuutan mustienmarkkinain operatioihin, Vietnamin sotaan liittyvää mädännäisyyttä tutkivan senaatin komitean puheenjohtaja Robert Parker sanoi tiistaina, että tämä hämärämiesten (racketeers) toiminta vaarantaa Etelä-Vietnamin talouden ja verottaa Yhdysvaltain avustusohjelmaa.

Hämärämiehet (racketeers) käyttävät hyväkseen hyvämaineisia pankkilaitoksia, myös Yhdysvaltain sellaisia, missä rahat vaihdetaan ja mistä ne jaetaan eri puolille vapaata maailmaa", selitti mr Parker.

Senaattori Karl Mundt (R.-S.D.) puhui $360 miljoonasta, jotka on käsitelty yksinomaan 13 pankin kautta Yhdysvalloissa ja Hongkongissa.

Mr Parker sanoi, että yksi hämärämiesten käyttämä laitos on Manufacturers Hanover Trust of New York City jonka hän sanoi vaihtaneen v. 1968 valuuttaa yli $1.5 miljoonan arvosta kuukausittain.

Hän sanoi tähän hämärämiesten mustanpörssin valuuttaoperaatioon osallistuvan vietnamilaisia, korealaisia, kiinalaisia ja suuren määrän amerikkalaisia.

Mustien markkinain ylläpitäjien huipulla on jonkinlainen johtokunta, hän selitti, missä on pieni ryhmä intialaisia, suurin osa heistä Madrasin alueelta. "Nämä miehet", selitti mr Parker, ". . . muodostavat syndikaatin sanan kaikkein rikollisimmassa ja turmeltuneimmassa mielessä."

"Tässä on syndikaatti, jonka verkosto toimii kaikkialla Etelä-

(Jatkuu sivulla 4)

Italian yleislakkoon osallistui 15,000,000

Yhden poliisin ilmoitetaan saaneen surmansa Milanon kaduilla olleissa katukahakoissa

Milan, Italia. — Yksi poliisi sai surmansa ja 19 muuta poliisia loukkaantui täällä keskiviikkona katutappeluissa koko maata käsittäneen yleislakon aikana.

Surmansa saanut 22 vuotias poliisi, Antonio Annarunna, kuoli sairaalan leikkauspöydällä saatuaan vakavia vammoja katutappelussa.

Hänen uskotaan olevan ensimmäisen poliisin, joka on saanut surmansa katutappelun seurauksena Italiassa viime vuosien kuluessa. Tavasta, jolla poliisi loukkaantui, ei tiedoitettu heti.

Oppilaiden ilmoitettiin heitelleen kiviä ja heiluttaneen seipäitä sekä pitäneen kasvoillaan kyynelkaasuvastaisia liinoja taistellessaan "barrikaadien" takana heitä kohti tulleita mellakkapoliisijoukkoja vastaan. Poliisien ilmoitettiin käyttäneen kyynelkaasua hyökätessään oppilaiden mielenosoituksia vastaan barrikaadeilla ja sivukaduilla.

Katutappelujen väitettiin alkaneen sen jälkeen kun poliisit yrittivät ehkäistä erään mielenosoituksen, joka alkoi erään ammattiyhdistyksen kokouksen jälkeen.

Mutta oppilaat sanoivat katutappelujen alkaneen sen jälkeen kun yksi poliisiauto ajoi erään oppilaan kumoon ja kun poliisit hyökkäsivät mielenosoittajien joukkoon hakaten patukoillaan. Katutappelut sanottiin hajoitetun kyynelkaasun avulla.

Mielenosoittajien ilmoitettiin poenneen sivukaduille ja rakentaneen barrikaadeja, joiden takaa he puolustautuivat poliiseja vastaan käyttäen aseinaan katukiviä ja tienviittoja.

Poliisien ilmoitettiin muodostaneen sen jälkeen hyökkäysrintaman ja heitelleen kyynelkaasupommeja edetessään mielenosoittajia kohti ja hajoittaneen mielenosoittajien rivistöt.

Arvioiden mukaan noin 15,000,000 italialaista työläistä otti osaa koko maata käsittävään 24 tunnin yleislakkoon, vaatien enemmän halpavuokraisia asuntoja.

HAASTERYNTÄYSTULOS ON NYT $7,824.48

Kaksi lehtialuetta ylittänyt tavoitteensa — Pohjois-Ontario johtaa vakuuttavasti

Lehtiemme Vapauden ja Liekin haasterahastoon saatiin kuluneen viikon aikana neljä uutta lahjoitusta ja niiden ansiosta kaunis rahasumma, $313.00 sekä lisää haasteita muille sanavapauden ystäville. Suurkiitos lahjoituksista ja haasteiden jatkamisesta.

Tämänpäiväistä yhteistulosta kaunistaa tuntuvasti se kun CS-J:n Kirkland Laken osasto lahjoitti entisen lisäksi vielä $300.00, että välttämättömäksi katsottu alin kampanjantavoite tulisi varmasti täytetyksi ja ylitetyksi. Kiitos arvokkaasta lahjoituksesta järjestöystävät. Kaiken kaikkiaan on haastekampanja tuottanut tähän mennessä $7,824.48 — 91.81% alimmasta tavoitteesta.

Kaksi lehtialuetta on jo täyttänyt ja ylittänyt alimman tavoitteensa ja kolme muuta on jo lähempänä kuin "käden ulottumassa" siitä. Kipeä loppuveto takaa sen että alin tavoite tulee reilusti täytetyksi.

Kaiakkein parhaiten on tähän mennessä kunnostautunut Pohjois-Ontarion alue mikä on täyttänyt osuutensa 133.66-prosenttisesti ja toimii edelleen asian hyväksi.

TULOKSET ALUEITTAIN OVAT SEURAAVAT

	Tavoite	Vapaus	Liekki	Yht.	Pros.
POHJ.-ONT	$1,500.00	$7,918.00	$ 87.00	$2,005.00	133.66
KESKI-ONT.	2,020.00	2,010.14	97.25	2,107.39	104.33
Länsi-Ont.	1,700.00	1,422.75	111.50	1,534.25	90.25
Br. Columbia	775.00	457.12	231.00	688.12	88.79
Etelä-Ontario	1,525.00	1,095.19	147.50	1,242.69	81.49
Alberta	110.00	44.75	13.48	58.23	52.94
Manitoba ja Sask.	70.00	30.75	5.00	35.75	51.71
Ouebec	300.00	126.05	12.00	138.05	46.01
U. S. A.			15.00	15.00	
	$8,000.00	$7,104.75	$719.73	$7,824.48	97.81

Lahjoituksia saatiin nyt eri puolilta maata seuraavasti:

AINI JA VILHO OLLIKAINEN, Sudbury vastaavat $3.00 Sylvesteri Laitilan haasteeseen ja toivovat, että kaikki lahjoittaisivat.

FANNY JA NIILO KETOLA, Port Arthur vastaavat $5.00 Lyyli Toikon haasteeseen ja haastavat seuraavat: Irja ja A. Passi, South Porcupine, Lyyli Tuuttila, Toronto, Martha ja Reino Asmunt, Sigrid ja Rudolf Niemi ja Lyydia Mäki, Port Arthur.

CSJ:n KIRKLAND LAKEN OSASTO, lahjoittaa vielä $300.00 lisää Vapauden ja Liekin talousaseman tukemiseksi.

HANNA JA MATTI SAARI, Sudbury lahjoittavat $5.00 Vapauden ja Liekin hyväksi.

Tässä katsauksessa	$ 313.00
Aikaisemmin Vapaudessa julkaistu	6,791.75
	7,104.75
Liekin lahjoitukset	719.73
Yhteensä	$7,824.48

VIIME TIEDOT

Washington. — **Eräs Vietnamissa palvellut kersantti sanoi täällä keskiviikkoiltana että hän näki miten amerikkalaiset sotilaat ampuivat maaliskuussa 1968 kuoliaaksi satoja vietnamilaisia siviilejä My Lai kylässä. Ko. kersantin sanotaan kieltäytyneen osallistumasta näiden siviilien tappamiseen. (Yksityiskohtaisempia tietoja asiasta sisäsivulla).**

Houston. — **Apollo XII kuumoduli nousi täysin onnistuneesti ja suunnitelmien mukaisesti tänä aamuna Kuun pinnalta. Tarkoitus on, että se ja Kuuta kiertämässä oleva komentomoduli yhtyvät tänään kello yksi päivällä.**

Ottawa. — **Ulkoministeri Mitchell Sharp tiedoitti Egyptin presidentin Nasserin kieltäneen tällä mantereella laajasti levitetyn tiedon, että hän pitäisi lähi-idän uutta sotaa "väistämättömänä". Presidentti Nasser oli tämän oikaisun mukaan sanonut, että "jos rauhansopimusta ei tehdä, silloin on uusi sota väistämätön". Mr. Sharp pitää lähi-idän tilannetta hyvin vaikeana.**

Washington. — **USAn oikeusministeriön sanotaan harkitsevan syytteiden nostamista Vietnamin sotaa protestoineen suuren mielenosoituksen joitakin järjestäjiä vastaan äskettäin hyväksytyn lain perusteella, mikä kieltää amerikkalaiset menemästä "yllytystarkoituksessa" osavaltioista toiseen.**

Washington. — **Täällä tiedoitettiin eilen, että Britannian pääministeri Harold Wilson tulee Washingtoniin presidentti Richard Nixonin vieraaksi tammikuun 27 ja 28 päivien ajaksi.**

Puhdistuskustannukset yhtiöiden maksettaviksi?

Hallituksen sanotaan harkitsevan lakiehdotusta ellei kansainvälistä sopimusta saada aikaan

Ottawa. — Ellei pian saada aikaan kansainvälistä sopimusta, niin Canada tulee pakoittamaan laivojen omistajat ja laivayhtiöt maksamaan ne kustannukset, jotka koituvat vahingossa maan sen aluevesillä tapahtuneista öljyvuoto-onnettomuuksista.

Kulkulaitosministeri Donald Jamieson palasi tällä viikolla Bryselissä pidetystä kansainvälisestä konferenssista, missä käsiteltiin merivesistöjen öljysaastutusta ja sanoi haastattelutilaisuudessa, että parhaillaan suunnitellaan lainlaadintaa, joka tulee asettamaan laivojen omistajat ja käyttäjät täydellisesti vastuuseen niistä vahingoista, jotka koituvat vahingossa tapahtuneista öljysaastutuksista Canadan aluevesillä.

Canada painostaa, että konferenssi hyväksyisi periaatteessa täyden vastuunalaisuuden.

"Minkään maan ei tulisi kärsiä sen johdosta jos öljysäiliöalus vuodattaa öljyä sen rannikolla," sanoi mr Jamieson.

"Me haluamme myöskin poistaa kaikki rajoitukset laivojen omistajien vastuunalaisuudesta. Ei ole olemassa mitään pätevää syytä, miksi vakuutusyhtiöt eivät voi myöntää laivaytiöille kaiken korvaavaa vakuutusta."

Mr Jamieson sanoi Canadan ehdotuksen aiheuttaneen huomattavaa kiinnostusta muiden valtioiden taholta ja useiden konferenssiin osallistuneiden ilmoitettiin kannattaneen ehdotusta.

Canadassa on voimassa laki, joka koskee (tahallisesta huolimattomuudesta) johtuvia öljyvuotoja sen aluevesillä. Mr Jamieson sanoi ministeriönsä patrulloivan määräaikoina St. Lawrencen meriväylällä ja pystyneen osoittamaan useita laivoja syyllisiksi öljysaastutukseen.

Liittohallitus on joutunut maksamaan kustannukset länsirannikolla vahingossa tapahtuneista öljysaastutuksista. "Kustannukset ovat olleet valtavat," sanoi hän.

Jos merellä tapahtuvasta öljysaastutuksesta saadaan aikaan kansainvälinen sopimus, niin seuraavana askeleena tulee olemaan sopimukseen pääseminen niistä vähimmäisvaatimuksista, jotka koskevat öljysäiliöaluksia ja muita kauppalaivoja, jotka kuljettavat mahdollista saastutusta aiheuttavia rahtitavaroita.

Jos kansainvälistä sopimusta ei saada aikaan, niin Canada voi siinä tapauksessa laatia omat turvallisuusvaatimuksensa niiden laivojen suhteen, jotka tulevat sen satamiin tai aluevesille, sanoi ministeri Jamieson.

"Kaksoismurha" tutkittavana

North Bay. — Ontarion maakuntapoliisit aloittivat täällä kaksoismurhalta vaikuttavan tapauksen tutkimukset sen jälkeen kun erään miehen ja naisen ruumiit löydettiin maanantaina noin kahdeksan mailin päässä täältä sijaitsevasta tiheästä metsiköstä.

North Bayn poliisi sanoi, että 28-vuotias Jack Berthol MacWilliams ja hänen veljensä vaimo, noin 20-vuotias Carol MacWilliams olivat kuolleet hiljattain.

Miehen ruumis löydettiin läheltä North joen siltaa ja naisen ruumis noin 50 jaardin päässä joen alajuoksun suuntaan. Molempien ilmoitettiin kuolleen luodinhaavoista.

"Baari suljetaan"

Hamilton. — Eräs maakuntapoliisi sanoi yrittäneensä kaikkia tuntemiaan keinoja saadakseen auton ohjauspyörään nukkuneen ajurin hereille, mutta ajuri oli vaan nukkunut.

Poliisi sanoi lopulta huutaneensa ajurille, että "baari suljetaan, kaikki ulos".

Poliisi sanoi miehen nostaneen tämän jälkeen kättään ja tilanneen sammaltaneella kielellä olutta.

Tiistaina tuomittiin 28-vuotias Robert De Grott $100 sakkorangaistukseen tai 14 päiväksi vankeuteen syytettynä humalaisena olosta auton ohjaajan istuimella.

SENAATIN KOMITEAN KÖYHYYSKUULUSTELUA

Lapset tietävät ruoan loppuvan; avustusta saavilta naisilta vaaditaan seksi-alistumista

Winnipeg. — Esittäessään tällä viikolla köyhyyttä tutkivalle senaatin komitealle todistajalausuntonsa kaksi naista, joista toisella 13 lasta, kuvasivat sosiaalihuollon varassa elämistä normaalia alhaisemmaksi olotilaksi ja sanoivat sosiaalihuoltovirastojen kohtelevan heitä epäpersoonallisesti.

Kaksi naista antoi todistajalausuntonsa kaksipäiväisen kuulustelun alussa ja tuki Mount Carmelin klinikan köyhyyttä koskevaa asiakirjaa.

Mrs. Simone Morand todisti, että hän on elänyt sosiaalihuollon turvin 17-vuotiaasta lähtien ja että hänellä on nyt 13 lasta. Hän sanoi saavansa kuukaudessa $319 avustusta.

Mrs. Morand sanoi lastensa tietävän kuukauden lopun lähestyessä, että perheen ruokatavarat eivät ole riittävät.

"Voitteko te syyttää heitä, jos he varastavat ruokatavarakaupasta?" hän kysyi. "Sosiaalihuoltoavustuksella eläminen on rappeuttava ja nöyryyttävä kokemus. Sosiaalihuollon turvin elämisen häpeänmerkki jättää henkilön avonaiseksi vuokraisäntien, finanssiyhtiöiden, huonekalukauppojen ja ruokatavarakauppojen omistajien riistolle."

Mrs. Morand sanoi yhden esimerkin tästä sosiaalihuollon turvin elävän kohtelusta olevan sen, "että heiltä mm. pyydetään seksuaalisia suosionosoituksia jos he haluavat saada erinäisiä tavaroita tavalliseen hintaan."

Hän sanoi komitealle, että liittohallituksen tulisi "haastaa Canadan lakimiesyhdistys antamaan todellista apua köyhille ihmisille." Nykyään ei myönnetä vapaata lakitieteellistä palvelua mm. avioero-

(Jatkuu sivulla 4)

USA:SSA SUUNNITELLAAN JOULUK. PROTESTEJA

Washington. — Yhdysvaltain rauhanliike, joka voi olla ylpeä viimeisen kahden kuukauden kuluessa järjestetyistä valtavista rauhanmarsseista, kiinnitti tällä viikolla huomionsa joulukuuhun ja alkoi keskittämään toimintaansa jouluaatoksi järjestettävään Vietnamin sodan vastaiseen protestiin.

Lokakuun ja marraskuun valtaviin mielenosoituksiin osallistui suuret määrät nuorisoa. Nyt keskitetään huomio yhdyskuntatoimenpiteisiin ja yritetään saada enemmän varttuneempaa väestöä aktiivisempaan toimintaan.

"Nuoret ihmiset eivät pysty yksistään lopettamaan sotaa", sanoi Sam Brown, joka on Vietnamin sodan moratorium-komitean yksi jäsen. "On tarpeellista rakentaa yhteistoiminta yhdyskunnissa."

Komitea määritteli joulukuun 12, 13 ja 24 p. seuraavaksi protestiajankohdaksi, jolloin asetetaan pääpainostus yleisiin seremonioihin, veteraanien sairaaloissa ja sotatukiasemissa vierailuihin sekä kauppakeskuksissa ja kauppaloissa pidettäviin kokouksiin. Suunnitelmaan ei sisälly uuden marssin järjestäminen joulukuussa.

Erikoiset toimenpiteet tullaan eri paikkakunnilla määrittelemään paikallisten moratorium-komiteoiden toimesta.

"Perinnäistapojen mukaan joulu on ollut aika, jolloin ihmiset kiinnittävät huomionsa 'Rauha Maassa' kysymykseen," sanoi mr Brown haastattelutilaisuudessa. "Tänä vuonna sen lisäksi, että ihmiset vain ajattelisivat 'Rauha Maassa' kysymystä, heiltä tullaan pyytämään myös energiansa käyttöä sen hyväksi."

Mr Brown sanoi lisäksi, että moratorium-komitea tulee lähettämään tuhansia kirjeitä ja kortteja joululahjana presidentti Nixonille seuraavien viikkojen aikana.

"Presidentti Nixon tarjosi 55,000 kirjettä ja sähkösanomaa todistukseksi siitä, että 'hiljainen enemmistö' tukee hänen Vietnamin sotaohjelmaansa," sanoi mr Brown. "Me olemme kuitenkin saaneet tämän summan ylittävän määrän nimikirjoituksia, joissa vaaditaan hetikohtaista amerikkalaisjoukkojen Vietnamista kotiuttamista, yksistään Long Islandista."

VAPAUS (LIBERTY)
INDEPENDENT LABOR ORGAN OF FINNISH CANADIANS
Established Nov. 6, 1917
Editor: W. EKLUND Manager: E. SUKSI
Telephone: Office and Editorial 674-4264
Published twice weekly: Tuesdays and Thursdays by Vapaus Publishing Co. Limited, 100-102 Elm St. West, Sudbury, Ontario, Canada.
Mailing address: Box 69.
Advertising rates upon application, translation free of charge.
Second Class Mail Registration Number 1076
Member of the CANADIAN LANGUAGE PRESS CLUB
TILAUSHINNAT:
Canadassa: 1 vk. $10.00, 6 kk. $5.25, 3 kk. $3.00
USA:n: 1 vk. $11.00, 6 kk. $5.75
Suomeen: 1 vk. $11.50, 6 kk. $6.25

Varoitus Quebecista

Ikäänkuin varoituksena niille, jotka yrittävät CBC-TV:n ja radion "sensuroinnin" ja muiden sentapaisten hallinnollisten toimenpiteiden avulla tukahduttaa separatistista mielialaa Quebecissa, tuli viikon alussa miltei kuin salamanisku kirkkaalta taivaalta tieto, että suuri ja vaikutusvaltainen St. Jean-Baptiste Society-järjestö on ryhtynyt avoimesti kannattamaan ja vaatimaan poliittista itsenäisyyttä Quebecille.

Vaikka onkin myönnettävä, että mainitun järjestön toimesta on viimeksikuluneitten vuosien ja kuukausien aikana korostettu ranskalaisen Canadan kansallisten vaatimusten tärkeyttä ja oikeudenmukaisuutta, niin S. Jean-Baptiste Societya on kuitenkin pidetty siksi "konservatiivisena" laitoksena, että se tulee kaikesta huolimatta pysymään nykyisen liittovaltiomuodon kannattajana.

Toisin kuitnekin kävi, kuten on uutistiedoissa kerrottu. Järjestön ylimääräinen konferenssi hyväksyi nyt valtavan suurella äänten enemmistöllä päätöslauselman, missä vaaditaan poliittista itsenäisyyttä sen katsantokannan perusteella, että vain se takaa inhimillisen sekä poliittisen ja taloudellisen kehitysmahdollisuuden Quebecille.

Tähän asti on visseissä valtapiireissä englanninkielisessä Canadassa sivuutettu olannostolla separatistinen liike sillä perusteella, että separatistit ovat pääasiassa idealistisia nuoria, opiskelijoitat sekä todellisuudesta eronneita opettajia ja professoreja. Tämä siitäkin huolimatta vaikka esim. Rene Levesquen johtama puolue, mikä pyrkii myös poliittiseen itsenäisyyteen niin, että siitä huolimatta voisi Quebec olla taloudellisesti yhteistoiminnassa muun Canadan kanssa, edustaa iältänsä puolesta varttuneempaa kansanosaa. Samoin on asia myös NDP:n ja Quebecin kommunistisen puolueen kohdalta, joista ensinmainittu vaatii Quebecin "erikoisaseman tunnustamista" ja jälkimmäinen Quebecille täyttä "itsemääräämisoikeutta aina eroamiseen asti", suositellen samalla uuden, todella tasa-arvoisen liittovaltiomuodon hyväksymistä. Tässä yhteydessä on syytä todeta, että yleisesti puhuen "konservatiivinen" St. Jean-Baptiste Society ei ole missään tapauksessa "kehittymätöntä" ja "villikatseista" nuorisoa edustavan, vaan keski-ikäisten ja sitä vanhempien ihmisten suuri ja vaikutusvaltainen järjestö.

Tällaisenaan ei tämän järjestön kannanmäärittelyyn voida suhtautua välinpitämättömällä olkapäiden kohotuksella. Tosiasiassa se on vakava varoitus siitä, että poliittinen käymistila jatkuu ja voimistuu Quebecissa.

Syynä ei liioin ole esim. se, että CBC:n TV ja radio myöntää muka liikaa toimivapautta Quebecin kansallismielisille voimille kuten on Ottawasta selitetty aina pääministeri Pierre Trudeauta myöten, vaan siitä, että ranskalais-canadalaisilla on todella syvälle käypiä valitusten aiheita. Quebecilaisten palkkataso on alhaisempi kuin ontariolaisten; työttömyys on paljon vaikeampi pulma Quebecissa kuin esi. Ontariossa. Verot ovat korkeat ja varsinkin nuorten kannalta on tulevaisuudentoiveet himmeät. Kaiken lisäksi quebecilaiset näkevät, että miltei kaikkien suurempien yhtiöiden, tehtaiden ja liikkeiden omistus ja hallinto on joko amerikkalaisten tai englantilais-canadalaisten rahamiesten käsissä, ja että he ovat asiallisesti puhuen "veden kantajia ja puiden hakkaajia" omassa Quebecissaan. Nämä ovat niitä perusseikkoja, jotka nostattavat separatismia ja voivat johtaa Quebecin eroamiseen muusta Canadasta, ellei tilanteeseen saada perustavaa laatua olevaa korjausta.

St. Jean-Baptiste Societyn kannanmäärittely "poliittisen itsenäisyyden" puolesta on siis vakava varoitus muulle Canadalle, että hiekka voi loppua aikalasista.

Me eme usko separatismista koituvan sen paremmin Quebecille kuin englantilaisellekaan Canadalle mitään hyötyä. Päinvastoin on asia.

Mutta separatismia ei voida torjua hallinnollisilla toimenpiteillä joiden tarkoituksena on olevaisen jatkaminen. Liittovaltion säilyttäminen ja voimistuttaminen vaatii ranskalais-canadalaisten valitusten huomioonottamista ja korjaamista sekä sellaisen liittosuhteiden järjestämistä kansallisesti että ranskalais-canadalaiset tuntevat itsensä todellisesti samanarvoisiksi englantilais-canadalaisten rinnalla ja kumppaneina.

Mitä kauemmin tämäntapaista ratkaisua viivytetään, sitä uhkaavammaksi näyttää kehittyvän separatistinen liike Quebecissa.

Ystävistäsi sinut tunnetaan

Kirjoitettu on moneen kertaan, eikä suinkaan suotta, että Yhdysvaltain hallitus on valmiina asevoiminkin tukemaan mitä tahansa satelliittihallitusta, huolimatta siitä kuinka mätä ja diktatuurinen se on.

Saigonin juntta on siitä yhtenä todistuksena. Siellä ei ole väestöllä nimeksikään kansanvaltaisia oikeuksia eikä juntta sellaisenaan edusta ketään muita kuin itseään ja taustamiehiään — yhdysvaltalaisia kenraaleita ja poliitikkoja.

Kaunistellakseen asemaansa Washington on tämän tuosta yrittänyt antaa vakuutuksia siitä, että vaikka Saigonin juntta ei nyt aivan puhdasta kansanvaltaa edustaisikaan, niin kyllä sen takana on kuitenkin jonkinlaiset pakkovaalit.

Mutta juuri silloin kun juntasta pitäisi saatama hädin tuskin käyttökelpoinen kalu, tulee Saigonista uutistietoja, jotka hävittävät kovalla vaivalla rakennetut poliittiset tuulentuvat.

Tässä on pari viimeisintä esimerkkiä:

Alkuviikolla saadun uutistiedon mukaan juntta on vetänyt maanpetoksesta sotaoikeuteen 43 oppositiomiestä, mukaanlukien Huynh Van Trong joka toimi pidätysaikaansa eli heinäkuuhun asti "presidentti" Nguyen Van Thieun poliittisena erikoisneuvonantajana. Tätä 57-vuotiasta miestä syytetään, se pantakoon merkille, ei toiminnasta ulkomaalaisten tungettelijain kuten amerikkalaisten hyväksi, vaan yhteistoiminnasta Vietkong-nimellä tunnettujen vietnamilaisten kanssa!

Kaikki toisetkin (42) sotaoikeuteen nyt joutuvista oppositiomiehistä ovat aiemmin korkeissa virkatehtävissä olleita henkilöitä. Mutta kun heitä epäillään "vääristä ajatuksista", eli rauhanpyrkimyksistä, niin sotaoikeus ja kuolemantuomio on edessä.

Ja Washington tukee tällaista junttaa "vapauden" puolustamisen nimissä.

Presidentti Richard Nixon on viimeaikaisissa puheissaan pannut suurta painoa sodan "vietnamilaistuttamiselle". Meille on selitetty, että amerikkalaiset hyökkääjät voidaan tuottaa pois Vietnamista sitä mukaan kun Saigonin juntan sotilaat saadaan aseistetuksi hampaisiin asti ja koulutetuksi niin, että ne voivat ottaa amerikkalaisten sotilaitten paikat. Kysymys ei siis ole Vietnamin sodan lopettamisesta vaan sen "vietnamilaistuttamisesta", kuten Washington nykyään selittää.

Mutta nyt kerrotaan Saigonista, että juntta "hylkää" kokonaan määritelmän "sodan vietnamilaistuttamisesta" sillä se oli, näin he taivastelevat, avoin tunnustus, että siellä on viimeaikoina käyty "amerikkalaista sotaa". Kenraali Thieun kerrotaan antaneen alaisilleen ohjeen, että "sodan vietnamilaistuttamis-määritelmää" ei saa missään julkisissa yhteyksissä käyttää.

Heinäkuussa, jolloin USA antoi tiedon, että se vetää Etelä-Vietnamista pois muutamia tuhansia miehiä, antoi juntta määräryksen, että "poisvetämis-sanaa" ei saa käyttää julkisuudessa vaan sen sijaan on puhuttava "korvaamisesta" replacement) eli "vaihtamisesta".

Kummallisia ovat Washingtonin henkiystävät!

Painovapaus myytävänä

"Herrat porvarilliset individualistit, meidän on sanottava teille, että kaikki puheenne absoluuttisesta vapaudesta ovat pelkkää ulkokultaisuutta. Rahanvaltaan perustuvassa yhteiskunnassa ei voi olla reaalista eikä todellista 'vapautta'."

"Kapitalistisessa yhteiskunnassa merkitsee painovapaus vapautta kaupitella lehdistöä ja vaikutusvaltaa kansanjoukkoihin. Painovapaus on lehdistön elättämistä pääoman kustannuksella."

Kaksi edellä esitettyä lausuntoa ovat peräisin Vladimir Leninin elämän ja toiminnan kausilta. Ensimmäinen on vuodelta 1905, toinen vuodelta 1917. Väliin mahtuu kaksitoista vuotta, mutta mikään ei muuttanut sillä välin Leninin käsitystä kapitalistisen painovapauden todellisesta olemuksesta.

Siitä on nyt kulunut puoli vuosisataa. Miten on asian laita tänään? Annetaan tosiasioille puheenvuoro.

Brittiläisen sanoma- ja aikakauslehtitrustin IPC:n (International Publishing Corporation) johtaja Hugh Cudlipp julkisti 2. pnä syyskuuta lausunnon, joka alkoi sanoilla: "On aivan ilmeistä, että Mr. Maxwellin haaveesta ryhtyä kansallisen sanomalehden omistajaksi on tullut loppu." Kuka on Mr. Maxwell ja mistä sanomalehdestä on kyse? Miljonääri Robert Maxwell omistaa suuren Pergamon Press-nimisen kustannusliikkeen. Hän oli aikeissa ostaa The Sun-nimisen päivälehden, joka sadan muun sanoma- ja aikakauslehden ohella kuuluu IPC-trustin omistukseen. Hugh Cudlippin johtama monopoli tuomitsi The Sun'in joko kuolemaan tai loppuunmyyntiin, sillä lehti on osoittautunut tappiolliseksi. Lehdellä on miljoonan verran lukijoita Britannian työväenpuolueessa.

Miksi miljoonalukuista lukijakuntaa pidetään riittämättömänä sanomalehden olemassaolon turvaamiseksi? Koska "työväenpuolueen äänenkannattaja" ei pysty keräämään riittävästi ilmoitus- ja mainostuloja, jotka ovat kapitalistisen julkaisun välttämätön elinehto. Saman kohtalon uhriksi joutui myös The Sun'in edeltäjä, sanomalehti Daily Herald, joka kuukahti 60-luvun alussa.

Miljonääri Robert Maxwell, joka yrittää esiintyä labour-liikkeen suojelijana, ilmoitti aikovansa pelastaa The Sun'in pulasta. Saadakseen käteistä The Sun'in ostoa varten Maxwell päätti myydä kustannusliikkeensä eräälle amerikkalaiselle toiminimelle. Aina paroni William Beaverbrookin, varakreivi Harold Rothermeren ja varakreivi Alfred Northcliffen, näiden ns. sanomalehtikuninkaiden ajoista lähtien "yleiskansallisen sanomalehden omistajan" tittelı on suurestikin viehättänyt monia rahamiehiä.

Kuka sitten asettui poikkiteloin Maxwellin tielle? Hänen nimensä on Rupert Murdoch, hän on niin ikään miljonääri ja omistaa Australian kolmanneksi suurimman lehtitrustin. Murdochia tukevat lisäksi varsin varteenotettavat taustavoimat, mutta niistä puhutaan myöhemmin. Murdochin tarjous vaikutti The Sun'in omistajien mielestä erittäin houkuttelevalta ja he hyväksyivät sen. He tekivät tämän huolimatta siitä, että Maxwell lupasi säilyttää lehden työväenpuolueen julkaisuna, kun taas Murdoch ilmoitti turhia ujostelematta, ettei hän tule sietämään minkäänlaista työväenpuolueen vaikutusta lehdessä. Lehden on kyettävä lohkaisemaan itselleen riittävän suuri pala mainoskakusta. Sillä mainos tuo rahaa.

Ja raha vie voiton aatteista.

Mutta miksi miljonääri Rupert Murdochin rahat veivät voiton miljonääri Robert Maxwellin rahoista?

Vastaus tähän kysymykseen löytyy, jos poiketaan ajassa hieman taaksepäin, nimittäin tammikuun 2 päivään 1969. Sinä päivänä Robert Maxwell hävisi vielä yhden taistelun, jossa hän pyrki saamaan haltuunsa Englannin levinneimmän sunnuntailehden The News of The World'in. Syynä hänen häviöönsä oli myös tuolloin Rupert Murdoch. Hieman aiemmin Maxwell tarjosi mukavan pyöreätä rahasummaa The News of the World'in omistajalle Jacksonille oikeudesta saada haltuunsa 25 pros. lehden osakekannasta. Jacksonilla oli kuitenkin vaikutusvaltainen neuvonantaja, joka esti kaupan. Neuvonantajan nimi on Rothschildin pankkiiriliike. Tämä nimi on syytä painaa mieleen. Tammikuun 2 pnä 1969 The News of the World'in osakkeenomistajien kokous siirsi äänestyksen tuloksena sanomalehden Rupert Murdochin omistukseen.

Rothschildien nimi putkahti jälleen esiin, kun Maxwell yritti myydä kustannusliikkeensä Pergamon Pressin mahdollisimman edullisesti amerikkalaiselle toiminimelle. Pergamon Pressin osakkeiden arvo joutui Cityn valvontaelinten erikoiskäsittelyyn. Kuka oli asettanut kyseenalaiseksi Maxwellin luotettavuuden finanssimiehenä? Vastaus lienee selvä, kun ottaa huomioon, että amerikkalaisen toiminimen neuvonantajana toimi Rothschildin pankkiiriliike. Samaan aikaan Maxwellin hylkäsivät hänen uskottunsa — Flemmingsin sekä Panmure, Gordon & Co:n pankkiiriliikkeiden edustajat. Tämä selittää kaiken.

Kerrotaan, että hävittyään taistelun The News of the World'ista harmistunut Maxwell tokaisi kiivastuneena häntä ympäröiville lehtimiehille: "Minkäs teet, kun viidakon laki voitti." Tässä yhteydessä muistuvat mieleen Leninin sanat: "Kun porvarillisen lehtitoimen edustajat lopullisesti riitaantuvat keskenään, he paljastavat yleisölle 'suurten lehtien' lahjottavuuden ja vehkeilyn."

Lontoossa on paljon rakennuksia ja paikkoja, jotka liittyvät Leninin oleskeluun Englannissa 60 vuotta sitten. British Museumin kirjastossa hän tutki ajankohtaisia tapahtumia koskevaa aineistoa sekä keräsi tietoja laatiakseen analyysin kapitalismin kehityksestä monopolisoitumisvaiheessa.

Leninin päivinä monopolisoitumisprosessi oli jo laajalle levinnyt pankki- ja teollisuusalalla, mutta englantilaisten lehtitrustien omistajat yrittivät kaikin mahdollisin tavoin salata riippuvuutensa Citystä selittäen, että kaikki 200 englantilaista päivälehteä ja 20 sunnuntailehteä ovat "sananvapauden ainutkertainen aikaansaannos". Lenin ennakoi kuitenkin jo tuolloin tulevan kehityksen sanoen: "Monopoli kerran muodostuttuaan ja käsitellessään miljardeja tunkeutuu absoluuttisen välttämättömästi kaikille yhteiskunnallisen elämän aloille poliittisesta rakenteesta ja kaikenlaisista 'yksityisyyksistä' huolimatta."

Mihin "vapaa yritteliäisyys" Englannin lehtialalla on tänä päivänä päässyt? Sanomalehtien lukumäärä on supistunut puolella, vaikka lukijakunta on huomattavasti lisääntynyt. Lehtitrustit ja televisio ovat itseasiassa jakaneet keskenään "vaikutusalueet" ja "menekkimarkkinat". Neljä suurinta lehtitrustia International Publishing Corporation (IPC), Roy Thomson Organization, Associated Newspapers ja Beaverbrook Newspapers ovat monopolisoineet kaksi kolmannesta päivälehdistä ja neljä viidesosaa sunnuntailehdistä. Australialaisen miljonäärin Rupert Murdochin esiintulo panee alulle vielä yhden lehtimonopolin, joka sitoo englantilaisen liike-elämän finanssiasiat tiiviisti Australian lehdistön liikeasioihin.

Tästä liitosta aikovat Cityn finanssimiehet hyötyä. Pankkiiriliikkeiden sana saa yhä ratkaisevamman merkityksen lehtitrustien liikeasioissa. "P a i n o vapaus" myönnetään vain niille, jotka omistavat tarpeeksi monta miljoonaa kilisevää rahaa voidakseen mahdollisimman edullisesti ostaa tai myydä tämän markkinoitavana olevan "vapauden".

— Vuonna 1968 Englannissa käytettiin 5,000,000 elävää eläintä, mukaanluettuna 30,000 kissaa ja koiraa, lääketieteellisiin ja muihin tieteellisiin kokeisiin.

Toronton Telegram-lehden Moskovan k i r jeenvaihtaja Aaron R. Einfrank käskettiin poistumaan Neuvostoliitosta sen jälkeen kun häntä oli toistamiseen varoitettu halventavien artikkelien kirjoittamisesta.

Kaikki haluavat saada kaapparin

Melito Irpino, Italia. — Pienen eteläitalialaisen Melito Irpinon kaupungin tämän hetken tavoitelluin poikamies on nimeltään Raffaele Minichiello, 20-vuotias nuorukainen joka hiljattain kaappasi matkustajakoneen San Franciscosta Roomaan.

Kaikki tämän köyhän pikkukaupungin tytöt ovat innokkaita menemään naimisiin kotikaupungin pojan kanssa, ilmenee torinolaisen La Stampa-lehden kirjoituksesta Italialaissyntyinen Minichiello palveli Yhdysvaltain merijalkaväessä.

"Olen valmis menemään naimisiin hänen kanssaan", huokaisi 17-vuotias Rinalda Mustone silmät säihkyen. "Minä ihailen häntä. Tekisin mitä tahansa hänen puolestaan . . . hän on parempi kuin mikään filmitähti." Jopa kaupungin opettajattarillakin on samanlaiset tunteet Raffaelea kohtaan, joka on tällä hetkellä eräässä Rooman vankilassa syytettynä rikoksista, joiden perusteella hänet voidaan tuomita aina 30 vuodeksi vankeuteen.

Tanskassa ei turvapaikkaa

Kööpenhamina. — Tanskan oikeusministeri Knud Thestrup kieltäytyi viime viikolla myöntämästä poliittista turvapaikkaoikeutta amerikkalaisille sotilaskarkureille Ted Pricelle ja Reginald Aldertonille.

Ter Pricelle oikeusministeri tosin myönsi oleskelu- ja työluvan edellyttäen, että Ranskan viranomaiset eivät vaadi häntä palaamaan takaisin Ranskaan. Sitä vastoin Reginald Aldertonin suhteen kieltäydyttiin täysin työ- ja oleskeluluvasta.

Miehet karkasivat Länsi-Saksassa sijaitsevasta yksiköstään ja saapuivat Tanskaan 12. lokakuuta lentokoneella Pariisista. Oman selityksensä mukaan syynä karkaamiseen oli, että he pelkäsivät joutuvansa Vietnamiin.

Tanskassa on ollut aiemminkin useita amerikkalaisia sotilaskarkureita, mutta he ovat saapuneet maahan salaa. Useimpien tarkoituksena on ollut matkustaa Ruotsiin.

SUOMEN UUTISIA

Helsinki. — (Suomi-Seura) —

Ensimmäinen suomalainen auto valmistui

Ensimmäinen Suomessa valmistunut henkilöauto, vaaleansininen Saab-96 rekisteritunnukseltaan EKA-96 luovutettiin 14. marraskuuta tasavallan presidentille. Auton virallinen valmistumishetki oli Uudessakaupungissa Saab-Valmetin autotehtaalla 13. marraskuuta, jolloin yhtiön toimitusjohtaja Väinö J. Nurmimaa seurassaan Turun ja Porin läänin maaherra Esko Kulovaara, Saab-Scandia yhtymän pääjohtaja Curt Mileikowsky sekä Valmet Oyn: pääjohtaja ministeri Olavi J. Mattila suoritti auton koeajon tuotantolaitoksen pihamaalle rakennetulla koeajoradalla. Nuorekkaan autotehtaan juhlatapausta oli seuraamassa arvovaltainen kutsuvieraiden joukko sekä tehtaan työväki, joka välittömästi ensimmäisen auton koeajon jälkeen jatkoi autojen kokoamistyötään suuressa kokoonpanohallissa.

Ns. pikku-Saabin ja paketti-Saabin ohella ryhdytään jo tänä vuonna kokoamaan valmiiksi maalatuista koreista myös isoa mallia 99. Tänä vuonna valmistuu suunnitelmien mukaan kaikkiaan 300-400 autoa. Saabien vuosituotannoksi on kaavailtu 15,000 autoa. Vielä ensi vuonna ei tähän päästä, vaan määrä jää noin 10,000:een. Suomalaisten Saabien hinnaksi tulee sama kuin ruotsalaistenkin, eli malli 96 noin 15,500, malli 95 10,500 ja malli 99 20,500 markkaa.

Uudenkaupungin autotehtaan henkilökuntaan kuuluu tällä hetkellä 60 toimihenkilöä ja 80 työntekijää. Toimihenkilöstön keski-ikä on 28 vuotta eikä kukaan heistä ole vielä täyttänyt 40 vuotta. Työntekijöiden keski-ikä tehtaassa on 24 vuotta. Laitilan pitäjässä on parhaillaan menossa kolmas työntekijäkurssi. Vuoden loppuun mennessä siellä on koulutettu 180 työntekijää.

* * *

Liikennekuolemien määrässä laskua

Kuluvan vuoden ensimmäisellä neljänneksellä surmasi liikenne 154 ihmistä, kun vastaava luku vuonna 1966 oli 214. Liikenteessä kuolleiden määrän arvellaan tänä vuonna jäävän alle tuhannen.

* * *

Lapin metsänuudistusta tutkitaan yhteisvoimin

Lapin metsien hakkuumahdollisuudet voivat vähetä kohtalokkaalla tavalla, jos puustot jäävät uudistumatta. Siksi on päätetty ryhtyä tehostetun metsäntutkimuksen avulla toimenpiteisiin uudistusongelmien ratkaisemiseksi. Se suunnataan ensi keväästä alkaen erityisesti Pohjois-Suomeen maatalousministeriön, metsäntutkimuslaitoksen, metsähallituksen sekä paikallisten metsäteollisuusyhtiöiden ja piirimetsälautakuntien yhteisponnistuksin.

Lapille ennen tyypillisinä pidetyt puulajit kohtaavat kehityksensä herkimmässä vaiheessa, nuorina taimina mm. ilmaston ja maaperän kylmyydestä johtuvia vaikeuksia. Ne ovat aiheuttaneet Lapin metsien uudistumistyössä ponnisteleville ammattimiehille vastoinkäymisiä, joita aikaisemman tiedon pohjalla ei olisi voitu odottaa.

Etelä-Suomessa hyviä tuloksia antavat metsänviljelysmenetelmät ovat aikaisemmin osoittautuneet tuloksellisiksi myös pohjoisessa, mutta eivät aina tunnu enää pätevän. Myös sellainen männyn ilmastorotu, joka ennen pääsi hyvin kasvun alkuun pohjoisessa, törmää nyt vuodesta toiseen valmistautumattomana ilmastosta johtuviin ankariin oloihin. Taimet heikentyvät ja lopulta sortuvat sellaisten tautien uhreiksi, joiden voittaminen niille muutoin olisi ollut helppoa. Sama kehitys koskee Suomen eräitä muitakin osia, vaikkakin lievempänä. Se ei Lapin eteläisissä osissa ole niin haitallinen kuin Kolari-Sodankylä-Savukoski-rajan pohjoispuolella sijaitsevilla alueilla. Niiden puustojen uudistaminen metsänviljelyä käyttäen on osoittautunut erityisen vaikeaksi.

PÄIVÄN PAKINA

"HAUSKAA JOULUA"

Joku voisi otsikosta päätellen luulla, että allekirjoittanut on peräti kuukausi- eikä vain "viikkovillissä".

Mutta monenlaisissa mielettömyyksissä on vähän järkeäkin.

Tunnettu tosiasia myös on, että kaupunkien kadut ja kaupat alkavat jo pukeutua jouluasuunsa. Myös joulupukin paraateja on tuhkatiheään muualla paitsi ei ilmeisestikään Canadan suurimmassa kaupungissa, Montrealissa, missä valmiiksi suunnitellun "joulupukki-paraatinsa" sen vuoksi kun kaupungin isät laativat kaikessa viisaudessaan säädöksen, minkä Eaton-yhtiö joutui peruuttamaan perusteella voidaan kieltää pitolupaa, kaikenlaisilta kulkueilta, marsseilta, kokouksilta ja muilta ulkoilmatilaisuuksilta. Se oli tietenkin hapan pala yhtiölle ja samalla ehkä "ensimmäinen pettymys" monelle pikkulapselle, jotka eivät osaa ymmärtää aikuisten kotkotuksia yleensä eikä ainakaan ääriolkeiston poliittisia tempauksia.

Toivotaan nyt kuitenkin, ettei muille, sen paremmin nuorille kuin aikuisillekaan lapsille tulisi tämänluontoisia eikä muitakaan pettymyksiä tulevan joulun aikana.

Niin, joulua vietetään monella eri tavalla ja monenlaisissa olosuhteissa. Vaikka suuri enemmistö ihmiskunnasta tulee toimeen tietämättä ja perustamatta joulusta mitään, niin meille muille se on vuoden yksi merkkitapaus: "Hauskaa joulua" ja "rauhallista joulua" ovat niitä tunnusteita jotka omaksutaan kaikissa piireissä huolimatta siitä mitä ajatellaan muista jouluun liittyvistä asioista.

"Hauskasta joulusta" puhuen se on kautta aikojen ollut suomalaisille ilon ja valon juhla. Se on samalla kotijuhla, jolloin perheet kokoontuvat mahdollisimman täysilukuisina saman pöydän ja kuusen ääreen.

Se on joululahjojen jakamisen ja antamisen iloinen juhla ja monelle myös "oikeutus" muutaman ryypin ja parin pitkänkin ottamiseen.

Älköön ketään kiellettäkö taaplaamasta omalla tavallaan, sillä meillä joka päivä työn ja uurastuksen parissa oleville ei toden totta ole liian paljon ilon ja huvittelun hetkiä.

Vaikka vanhan kansan viisaissa sananparsissa selitetään, että "ilo ilman viinaa on teeskentelyä", niin yleisesti kuitenkin myönnetään, että iloliemen liiallisesta nauttimisesta tulee mielenmasennus ja krapula, jota vastoin hyvä joululukeminen ilahduttaa mieltä vielä toisenakin päivänä.

Juuri tässä viimeksimainitussa mielessä on "Hauskaa joulua" toivotus tämän tekeleen otsikkona.

Ja aiheen sen esitykseen antoi perinteelliseksi tullut Yhdysvaltain ja Canadan suomalaisten yhteisesti valmistama Joulu-julkaisu, jonka tarkoituksena on lisätä ja syventää yhteistä jouluiloamme.

Julkaisuun on taas saatu runsaasti kirjoituksia ja kuvia kummaltakin puolen rajaa ja mikä tärkeintä, nämä kertomukset, runot, kuvaukset ja artikkelit ovat erinomaisesti tällaiseen julkaisuun sopivia.

Julkaisun toimituksen puolesta halutaan esittää julkinen kiitos kaikille avustajille, yhtä hyvin niille, joiden lähetykset on nyt julkaistu kuin niillekin, joiden kirjoituksia ei voitu parhaalla tahdollakaan tähän julkaisuun ottaa.

Viimeksimainitussa tapauksessa toimitus on tietenkin kovan kiirastulen painostuksessa. Kun on "ylituotantoa" ja esimerkiksi pari samantapaista kirjoitusta, niin silloin on jotakin jätettävä pakosta pois. Kysymys ei tällöin ole välttämättömästä kirjoituksen heikkoudesta vaan ensisijaan julkaisun kokonaisuudesta. Mahdollisesti toimitus tekee valinnassa pahojakin virheitä, sillä inhimillisiä virheitä ei voida välttää, mutta tällaista "valintaa" on kuitenkin tehtävä.

Valtava enemmistö avustajien kirjoituksista ja kuvista on nyt käytetty, mutta muutamia sellaisia jouduttiin jättämään sivuun. Kiitos kuitenkin kaikille ja parempaa onnea seuraavalla kerralla niille, jotka eivät saaneet nyt tuotteitaan päivänvaloon.

Tässä runsaasti kuvitetussa Joulu-julkaisussa on kymmenkunta mielenkiintoista runoa, parikymmentä hyvää kertomusta, muistelmaa, kuvausta, novellia ja artikkelia, mistä ei ilahduttava huumorikaan puutu.

Joulu 1969 on jo valmistunut ja lähetetään vielä tämän viikon aikana (ennen marraskuun 21stä päivää) etäisemmille lukijoilleen Yhdysvaltoihin ja Canadan lännelle.

Kustannukset ovat valtavasti viimeaikoina kohonneet. Kaikenlaiset painotyöaineet ja välineet, työpalkat ja postimaksut ovat ajan "hengen" mukaan nousseet kautta linjan. Yksistään postimaksujen kohdalta mainittakoon että "joulun" lähetys tulee maksamaan 10 senttiä kappale- ja lisää postimaksun korotuksia on tulossa. Kaikesta huolimatta Joulun hinta on pidetty mahdollisimman alhaisena, $1.25 kappale.

Joulua on saatavana Vapauden ja Työmies-Eteenpäin liikkeiden asiamiehiltä ja -naisilta sekä suoraan mainituista lehtiliikkeistä tilaamalla.

Kun allekirjoittaneella on nytkin ollut jotakin yhteyttä Joulun valmistamiseen, niin sen sisältö jääköön muiden arvosteltavaksi. Toivotaan kuitenkin, että se lisää pikkuruisen sitä "Hauskaa joulua". — Kansakoura.

Chartrand vapaana $2,500 takauksella

Montreal. — Montrealin työväenneuvoston presidentti Michel Chartrand vapautettiin tiistaina vankeudesta $2,500 takausta vastaan sen jälkeen kun hän oli kuluttanut viikon kaltereiden takana syytettynä kapinoinnista ja oikeuden halveksumisesta.

Kuultuaan kolmen poliisin todistajalausunnot tuomari Maurice Fateux sanoi antavansa jouluk. 2 päivänä päätöksensä siitä, että onko todisteet riittävät oikeudenkäynnin aloittamiseksi mr. Chartrandia vastaan.

Kolme poliisia todisti olleensa Quebec Cityssä lokakuun 29 päivänä järjestetyssä kokouksessa, jossa mr. Chartrand oli yhtenä puhujana tuomiten silloin vielä hyväksymättömänä olleen Quebecin uuden kielilain.

Poliisit sanoivat mr. Chartrandin sanoneensa puheensa yhteydessä, että jos kielilaki hyväksytään, niin maakunnan englanninkieliset jatkokoulut ja yliopistot tullaan räjäyttämään ilmaan. Jokainen poliiseista myönsi tämän lausunnon ennustukseksi eikä yllytykseksi.

Kumipallo öljyjohdon puhdistajana

Neuvostoliitossa on öljyjohtojen puhdistamisessa parafiini- ja hartsikasaantumista otettu käyttöön seuraavanlainen menetelmä. Kulutuksenkestävästä kumista tehdään ontto, öljyjohdon sisähalkaisijaa hivenen paksumpi pallo, joka täytetään jäätymättömällä nesteellä. Pallo sijoitetaan öljyjohtoon, jossa se hieman muuttaa muotoa ja öljynpaineen vaikutuksesta lähtee liikkeelle pyyhkien mennessään putken sisäpannalta siihen kasaantuneet kuona-aineet. Sauman tai muun esteen kohdattua pallon plastinen pinta myötäilee.

Tämä menetelmä on taloudellinen, tehokas eikä aiheuta keskeytyksiä öljynkuljetuksissa.

PELASTAVAA EVANKELIUMIA
julistetaan jatkuvasti
SIJON RUKOUSHUONEELLA
328 East Hastings Street
Vancouver, B.C.
Sunnuntaisin kello 7 ja lauantaisin kello 7.30 illalla
Sanan julistajana toimii veli. T. KOIVISTO
Tervetuloa etsimään pelastusta!

HILLPORT TAXI
24 TUNNIN PALVELU
SUOMEA PUHUVAT AJURIT
Puh. DI 5-5461
122 S. Cumberland St.
Port Arthur Ontario

Milloin tahansa tarvitsette ruokatavaraa, lihaa tai miesten vaatetusta, ostakaa ne osuuskaupastanne
International Co-Op Stores Ltd.
176 S. Algoma Street Port Arthur, Ontario

Ajankohtainen ja sisältörikas
Joulu 1969
Arvokas ja monipuolinen kuvitus
48 SIVUA HINTA $1.25

SISÄLTÖ:

Joulutervehdys
Valon ja vapauden jouluna
Työsi muistolle
Nuoren tytön joulukirje
Eräs joulumuisto
Chippewa intiaanien "reservaatiolla"
Judy Garland, voittoilun, eikä pillerien uhri
Mummon ruusut
Joulusatu
Ilon laulu
Suo muille hyvää — itsellesi parasta
Muista äitiäsi
Nouse päivä kirkas
Viisaiden lahjat
Joulu lapsuudesta
Täysosuma
Kanne
Älköön se enää tapahtuko
Rauhan juhlana
Särkynyt joulu-unelma
Koepurjehdus
Vapaus
Unelma
Takalan Eemelin joulu
Ensimmäinen jouluni
Turkispyytäjä
Seitsemän rohkeata miestä
E-pillerilläkö nälkä pois?
Joulucvankeliumi
Tervehdys kaukomaille
Kun oli kämpällä käräjät
Tuohikattoisen mökin tarina
Vesirottia
Ole ajatustesi herra
Rakastaako Farah Diba Shaahia
Uudisman raivaus
Lörpöttelevä Joulu-tipu
Jätkästäkin vähäsen
Huumoria

Saatavana paikkakuntanne asiamieheltä tai tilaamalla osoitteella
VAPAUS PUBLISHING COMPANY LTD.
P.O. BOX 69 SUDBURY, ONT.

Montrealin sivulaki laillisuuskokeeseen

Montreal. — Montrealin kaupunginvaltuuston äskettäin hyväksymä uusi sivulaki, joka kieltää yleiset marssit ja mielenosoitukset, joutuu ensimmäiseen laillisuuskokeeseen marraskuun 28 päiväksi määrätyssä oikeudenkäynnissä.

Miss CClaire Dupont Montrealista jätti tällä viikolla Quebecin korkeimmalle oikeudelle kannekirjelmän, jossa pyydetään, että sivulaki julistettaisiin perustuslain vastaiseksi.

Miss Dupont sanoo sivulain olevan ristiriidassa Canadan oikeuksien lain kanssa, ja että sen säädökset ovat loukkaavia, laittomia ja mielivaltaisia. Hän on nimennyt kannekirjelmässään Montrealin kaupungin vastaajaksi.

Miss Claire Dupont Mantrealiskomitean jäsen. Komitea vaatii kahden miehen, Montrealin yliopiston entisen professorin Charles Gagnonin ja sanomalehtimies Pierre Vallieresin vapauttamista vankeudesta. Kumpaakin miestä syytetään murhasta vuonna 1966 tapahtuneen pommiräjähdyksen johdosta.

Rikollisuus vähentynyt Neuvostoliitossa

Moskova. — Neuvostoliitossa ei ole järjestäytynyttä rikollisuutta, eikä ammattirikollisia, ilmoitti sisäministeri Nikolai Shelokov maanantaina, kun Neuvostoliitossa vietettiin poliisin päivää.

Sisäministeri ilmoitti edelleen, että rikollisuus on viime vuosina vähentynyt, ja on tuhansia paikkakuntia, joissa ei vuosikausiin ole sattunut yhtään suurta rikosta. Rikollisuuden luonne on niin ikään muuttunut, totesi sisäministeri. Rikokset ovat lakanneet olemasta sosiaalisen eriarvoisuuden ja puutteen seurausta.

Vapaus on saanut 53 uutta tilausta

Tähän ryntäyksen viimeiseen katsaukseen saatiin 5 uutta tilausta ja kun huomioidaan aikaisemmin hankitut, on Vapaus nyt saanut 53 uutta tilausta.

Uusien tilausten hankinnassa täyttivät nyt tavoitteensa Vancouver, Sault Ste. Marie, Whitefish ja McKerrow.

Uusia tilauksia saatiin seuraavilta:

Matti Varila, Vancouver 1. Kolmen tavoite täyttyi.

Sigrid Savolainen, Sault Ste. Marie, 1. Tavoite täyttyi.

Elina Sandholm, Whitefish 1. Tavoite täyttyi.

Lauri Niemi, McKerrow 1. Yhden tavoite täyttyi.

Tilaaja, Toronto 1. Torontosta on hankittu 13 uutta tilausta tavoitteen ollessa 5. Siis hankintatavoite täytetty 260-prosenttisesti.

Kiitämme kaikkia tilausten hankkijoita ja lausumme uudet tilaajat tervetulleeksi lehtemme lukijakuntaan.

TILATKAA VAPAUS!

Se on vene . . . se on reki, ei, vaan se on super-auto kaikkein uusinta mallia. Tämä maastoauto olisi mallikelpoinen väline Canadassa, koska se on yhdistelmä, jossa on kuusi pyörää, kolme potkuria vedessä ajoa varten ja siihen voidaan asentaa sukset sekä telaketju, joten siitä voidaan tehdä joko moottorikelkka tai motoroitu reki. Se on suunniteltu N-liitossa.

Sanovat koko kylän väestön joutuneen jenkkisotilaiden ammuttavaksi

Son My, Vietnam. — Mennessään kaksi ensimmäistä kertaa Do Chucin kylän läpi yhdysvaltalaiset sotilaat antoivat makeisia lapsille. Kolmannella kerralla, kertoi eräs talonpoika sanomalehtimiehille viime tiistaina, he keräsivät asukkaat yhteen ja kaatoivat heidät kivääreillä ja konekivääreillä ampuen.

"Minun perheeni oli aamiaisella silloin kun amerikkalaiset tulivat", kertoi 48-vuotias Chuc. "He komensivat meidät ulos, kokosivat meidät kolmeen ryhmään ja sitten ampuivat meitä."

Chuc sanoi, että häneen osui vasempaan sääreen ja että hänen 44-vuotias vaimonsa Ha Thi Quy haavoittui niskaansa. He sanoivat, että heidän lapsensa, 24-vuotias tyttärensä ja 4-vuotias poikansa tapettiin.

"Miksi? Minä en tiedä miksi", sanoi Chucin vaimo kun tiedusteltiin voisiko hän antaa mitään selitystä väitetystä joukkotaposta.

Toiset talonpojat kertoivat asiallisesti puhuen asian samalla tavalla väittäen amerikkalaissotilaiden tappaneen 370 siviiliä Tu Cung ja My Lai nimisissä rannikkokylissä maaliskuun 16 pnä 1968. Kukaan ei tietänyt miksi.

Yhdysvaltain armeija on ryhtynyt tutkimaan asiaa — 21 kuukautta sen tapahtumisen jälkeen. Armeija on esittänyt syytteet kahta sotilasta vastaan. 26-vuotias luutnantti William Calley, Waynesvillesta, N.C. voi joutua sotaoikeuteen murhasyytöksestä. 29-vuotiasta kersanttia David Mitchelliä, St. Francisvillesta, La. syytetään pahoinpitelystä tappotarkoituksessa.

Quang Ngayn maakunnan päällikkö eversti Ton That Khien sanoi jälleen tiistaina, että hän epäilee, ovatko kyläläiset kertoneet koko totuuden. Hän sanoi, että ehkä 100 ihmistä surmattiin liittolaisten lento- ja tykistöpommituksessa taistelussa Vietkongia vastaan, ja että siviilien kuolemantapaukset johtuivat vahingosta.

Yhdysvaltain päällystö tiedoitti silloin (edellämainitun taistelun aikana) että 18 vihollista tapettiin. Silloin selitettiin, että USAn asevoimien etenemistä edelsi tykistötulitus ja helikopterien ammunta.

Chuc, hänen vaimonsa ja 2 muuta kyläläistä, jotka sanovat haavoittaneensa siinä ammunnassa, väitti tiistaina, että siellä ei ollut mitään taistelua eikä mitään tykistötulitusta — vain muutamia kranaatinheitinräjähdyksiä — ennen kuin amerikkalaiset tulivat ja kokosivat heidät yhteen.

"Amerikkalaiset eivät sanoneet mitään", kertoi 14-vuotias Do Ba selittäen, että häntä ammuttiin niskaan ja että hän menetti 2 sormeaan. Tämä poika sanoi, että hänet pakoitettiin liittymään noin 100 henkilöä käsittäneeseen siviilijoukkoon ja että hän on yksi seitsemästä pelastuneesta.

Toinen talonpoika, joka sanoi nähneensä tämän tappoammunnan, on 41-vuotias Pham Dat, joka käveli kainalosauvojen varassa. Hän sanoi haavoittuneensa jalkaansa.

He sanoivat pelastuneensa siksi kun he kaatuivat ja kuoliaaksi ammuttuja kaatui heidän päälleen ja kun amerikkalaiset poistuivat tarkastamatta, että olivatko kaikki kuolleet.

Harry Strom vierailulle

Edmonton. — Albertan pääministeri Harry Strom matkustaa ensi kuun alussa Eurooppaan kehittääkseen myyntimahdollisuuksia maakuntansa tuotteille ja rohkaistakseen mahdollisia Albertaan tapahtuvia sijoituksia.

Vierailun sanotaan alkavan joulukuun 1 päivänä ja kestävän joulukuun 16 päivään, jona aikana hän vierailee Englannissa, Länsi-Saksassa, Sveitsissä ja Hollannissa.

TEKI KIUSAA

Kauhajokelainen isäntämies oli jostakin syystä suuttunut niin perusteellisesti akkaansa, että lähti kirves kourassa ajamaan tätä takaa. Kun hän ei saanut vikkeläkinttuista akkaansa kiinni, hän vihdoin pysähtyi ja vihoissansa huusi: "Kattos, kattos siitana kun teköö kiusaa, eikä anna lyörä".

Toimen naiset kiittävät

Toronto. — Kiitämme kaikkia, jotka avustivat vanhojen tavaroiden myynnissä ja tekivät myyjäisiimme lahjoituksia. Taaskin onnistui tämä yrityksemme hyvin, ja keväällä päätimmekin pitää toiset. Joitakin myymättömiä vaatteita jätimme "siemeniksi" kevätmyyjäisiin, ja myöskin lähetimme lämpimiä talvivaatteita Sudburyn Punaiselle Ristille, Incon lakkolaisille jaettavaksi, koska näimme Vapaudessa pyynnön.

Seuraava Toimen Naisten tempaus on joulukuun 14 päivänä. Silloin on seurapelejä, erikoinen ravintolatarjoilu jossa on Karjalan piirakoita ja muita erikoisuuksia. Tervetuloa joukolla "pikkujoulu" kahviaisiin.

* * *

Sunnuntaina, joulukuun 7 päivänä, on Toronton osaston joulukuun kuukausikokous. Kokoukset talviaikana pidetään jokaisen kuukauden ensimmäinen sunnuntai kello 4.

* * *

Lasten joulujuhla on haalilla joulukuun 21 päivänä.

* * *

Uuden vuoden vastaanottajaisiin saa nyt tilata pöytäpaikkoja. Tehkää tilaukset ajoissa, sillä niitä on rajoitettu määrä.

* * *

"Munapuuro", jonka esittävät Wanupin näyttelijät, tulee Torontoon tammikuun 11 päivä. Esitys alkaa kello 1 päivällä.

Tervetuloa Don Haalin tilaisuuksiin. — H. T.

"Kokeilullakin on rajansa"

Winnipeg. — Eräs oppilas joka seurasi viikonlopulla liittohallituksen järjestämää huumausaineiden käyttöä koskevaa kuulustelua, sanoi kuulustelukomitean jäsenten mahdollisesti ymmärtävän paremmin huumausaineen käytön jos he kokeilevat niitä.

"On hyvä juttu, etteivät he tutki itsemurhakysymystä," huudahti toinen oppilas kuultuaan edellisen oppilaan huudahduksen.

ETELÄPÄÄN KUULUMISIA

South Porcupine. — Viime perjantailtana istuimme siellä Workers Co-Op:n puolivuosikokouksessa, mutta kovin pieni määrä siitä suuresta jäsenjoukosta, jotka omistavat tämän liikkeen osakkeita, oli saapunut tähän puolivuosikokoukseen.

Tietenkin suurin osa tämän liikkeen perustavista jäsenistä on saatettu maan poveen lepäämään, koska liikkeen perustamisesta on kulunut lähelle 45 vuotta. Mutta suurin osa osakkeista on siirtynyt perintönä heidän jälkeläisilleen, ja näin ollen toisen sukupolven olisi jo aikoja sitten pitänyt ottaa huolehtaakseen tämän liikkeen asiat. Tämä sitäkin suuremmalla syyllä, kun nykyinen sukupolvi on saanut enemmän koulusivistystä, ja muutenkin kulkenut ajan kehityksen mukana. Mutta tätä asiaa silmällä pitäen näyttää, että tätä liikettä on kohdannut jonkinlainen taannehtiva "anna mennä" mieliala. Tämän mielialan pitäisi jokaisen jäsenen ja osakkeen omistajan poistaa mielestään, koska nämä pari kertaa vuodessa pidettävät kokoukset ovat elämän ja suunnan antajia tälle vähävaraisten kaupalle.

Nykypäivinä, vaikka suuret ketjuliikkeet ovatkin johtavia tekijöitä, ruokatavarain jakelualalla, meidän liikkeellämme on ollut oma paikkansa kylässämme. Se on suojellut meidän etujamme ja välittänyt monet tavarat halvemmalla hinnalla mitä suurliikkeet voittoja tavoittelevana ovat voineet tehdä. Olen seurannut monasti "viikonlopun halvennuksia" ja huomannut, että meidän kauppamme on välittänyt kymmenkuntakin senttiä halvemmalla liha-paunan, mitä suurliikkeet ovat tehneet. Tietenkin on monia tavaralajeja joissa meidän liike ei ole voinut kilpailla, koska suurtrustien omat tuotantolaitokset voivat asettaa omat hintansa, missä heidän kelijujaan on vaikea rikkoa.

Tämän vuoden alkupuoliskolla on liikevaihtomme huomattavasti kohonnut. Se tietenkin johtuu siitä, että pantiin käyntiin korjaukset liikehuoneistossa ja kalustossa joihin korjauksiin on jouduttu uhraamaan paljon varoja. Mutta kaikki ovat nykyajan vaatimuksia jos aiotaan pysyä liikemaailman tasoissa. En halua käydä tässä kertomaan numerotietoja koska ne ovat melko kuivia luettavia. Mutta kuitenkin haluan sanoa, että liikkeemme tuotti hieman voittoa alkupuolella vuotta. Vaikka tämän vuoden alussa nousivatkin monet kustannukset entistä korkeammalle, työläisten palkoissa jouduimme tekemään huomattavia korjauksia. Tuli Canada Pension eli eläke- ja työttömyysvakuutuksien korotukset y.m., joihin kaikkiin kuluihin liikkeen pitää osallistua. Tässä voin vain sanoa, että nykymaailman päivinä pikkuliikkeiden, joissa on vieras työvoima, on kovin vaikea mennä eteenpäin. Ja tällainen on tämä meidänkin osuuskauppamme. Mutta jos jäsenistö ja kuluttajat ovat liikkeen takana ja tekevät ostoksensa omasta liikkeestään, niin tällöin voimme pysyä kilpailevana liikkeenä. Ja silloin siitä on taloudellistakin hyötyä jokaiselle kuluttajalle.

Kokouksen loppupuolella virisi vakava keskustelu liikkeen mainoskilvestä. Johtokuntakin on tätä kysymystä käsitellyt kahdessa eri kokouksessaan. Tällä kertaa ei ole liikkeemme huoneiston edustassa minkäänlaista nimeä koska vanhat nimikilvet hävisivät huoneiston korjauksen aikana, mutta nykyään jos laittaa vähänkin paremman näköisen liikenimen, niin se maksaa tuhannen dollarin nurkille.

Mutta niin tämäkin kokous käsitti sen asian, että jos ei laiteta kunnollista nimikilpeä, niin paras on olla ilman julkista liikenimeä. Mutta sekään ei ole hyvä, koska aina pitää pyrkiä julkisuuteen. Niinpä kokous päätti kustantaa nykyaikaisen sähköllä toimivan liikkeen mainoskilven, jossa on sanat Workers Co-Op.

* * *

KUOLONSAALISTA

Viime viikon perjantaina saatettiin haudan lepoon Pohjois-Ontarioissa pitkään asunut kansalaisemme, entinen metsä- ja rakennustyömies Johan Makinen. Johan oli syntynyt Jalasjärvellä ja oli kuollessaan vähän yli 70 vuoden. Vainajaa jäi lähinnä kaipaamaan sisko, Helmi Haanpää, , Wilcox Lakella, Toronton läheisyydessä, sekä hänen poikansa perhoineen ja laaja tuttavapiiri kansalaistemme keskuudessa. Hän kuului lehtemme Vapauden vakituiseen lukijakuntaan. — H.

VALMISTAMME
RUIS-, GRAHAM-, KAURA-, RANSKAN- ja DIEETTILEIPÄÄ
Juhja- ja arkipitkoja, tanskalaisia viinereitä, kakkuja y.m. leipomoalan tuotteita. Myös karjalan piirakoita, lihapiirakoita y.m.
Parkway Bakers
Puhelin 363-7676
290 Queen St. W., Toronto Ontario
Aukioloajat:
Maanantai-torstai .... 9—6
Perjantai 9—7.30 lauantai 9—5

Coffee Twist Bakery
108 Markham Road, Toronto, Ont.
Puhelin 261-5318
6190 Yonge St., Willowdale, Ont.
Puhelin 226-4691
TURKU BAKERY AND DELICATESSEN
Puh. 463-3331 — Kot. 633-8028
281 Danforth Ave., Toronto, Ont.
Valmistamme suomalaista ruoka- ja kahvileipää, liha- ja kaalipiirakoita, kymmentä eri laatua täytekaakkuja.
Myymme myös suomalaisia makkaroita, juustoja, silleja ja makeisia.
Omist. AKE SAARINEN

"Hitsausta" räjäyttämällä

Helsinki. — Uusi tekniikka tekee mahdolliseksi "hitsata yhteen" metalleja ja metalliseoksia, joita aikaisemmin on pidetty mahdottomina yhdistää. Tämä tapahtuu räjäyttämällä! Periaatteessa räjähdysliitos syntyy näin: kaksi metallilevyä, esimerkiksi teräslevy ja titaanilevy, asetetaan lähekkäin. Toiselle levylle levitetään räjähdysaineita ohueksi kerrokseksi. Kun tämän annetaan räjähtää, painuvat levyt voimakkaasti yhteen. Räjähdys tapahtuu laidasta laitaan ja synnyttää erittäin suuren paineen. Paine on noin miljoona ilmakehää, ja suurella nopeudella liikkuva törmäysrintama poistaa pintojen oksidikalvot, joten saadaan suora metallinen kosketus. Tällä tavalla saadaan aikaan erittäin luja liitos hyvinkin erilaisten pintojen ollessa kysymyksessä.

Oksidikalvot muodostavat tavallisimman esteen tavanomaiselle liittämiselle, esimerkiksi tärkeän teräs-titaani yhdistelmän kohdalla. Räjähdysliitostekniikka puhdistaa liitoskohdan juuri ennen liittämistä, mikä selittää sen, että aikaisemmin mahdottomina pidetyt yhdistelmät ovat nyt täysin toteuttavissa uuden tekniikan avulla.

On ilmeisesti olemassa lähes rajattomat mahdollisuudet yhdistää metalleja ja metalliseoksia. Oikein hyväksi käytettyinä nämä mahdollisuudet voivat johtaa suuriin teknisiin ja taloudellisiin voittoihin. Suunnittelijat ja valmistajat ovat räjähdystekniikan ansiosta saaneet kokonaan uuden alan ja uudet aineyhdistelmät käytettäväkseen.

Uuden menetelmän käyttäjinä Suomessa on vastaperustettu yhtiö Oy Nitro Metalli Ab, joka on ruotsalaisen Nitro Ab:n tytäryhtiö.

MUISTOJEN KUKKIA
hyvän ystävämme
HILDA NIEMELÄN
MUISTOLLE
LILJA ANTTILA
TYYNE KINNUNEN
Sudbury Ontario

KAUNEIMMAT
SYKSYN KUKAT
hyvän ystävämme
BETTY KOPSALAN
MUISTOLLE

Hänen työtään ja muistoaan kunnioittaen,

Emmi ja Hannes Suomala
Aino Lahti
Hilma ja Ensio Wuori
Maiju Majander
Elina ja Arvi Sandholm
Milja ja Lauri Aho
Esther ja Toby Hakala
Esteri ja Eino Siren
Sofia Pöntiö
Ida Nordlund
Hilda ja John Raivo
Kerttu ja Taisto Länsi
Tyyne Kinnunen
Mayme ja Tom Koski
Veera ja Väinö Lindholm
Lily ja Matti Ahvonen
Senja ja Edwin Suksi
Anja ja Kalle Kassinen
Hilma Haapala

SUDBURY ONTARIO

KAUNEIMMAT KUKAT
edesmenneen ystävämme
Kalle Sillanpään
MUISTOLLE

Kaipauksella muistamme edesmennyttä ystäväämme ja syvimmällä myötätunnolla otamme osaa rakkaitten omaisten suruun

Lempi ja Lauri Jokinen
Emmi ja Hannes Suomala
Hilma ja Ensio Vuori
Rauha ja Aimo Mäki
Kerttu ja Toivo Leppä
Maiju Majander
Alina ja Wm. Eklund
Laimi ja Niilo Niemi
Anni ja John Lievonen
Milja ja Lauri Aho
Impi ja Frank Tommila
Ellen ja Fred Kivinen
Senja ja Edwin Suksi
Esther ja Toby Hakala
Esteri ja Eino Siren
Sofia Pöntiö
Mayme ja Tom Koski
Mary Coombs
Kerttu ja Taisto Länsi
Anni Liinamaa
Elsa ja Jalmar Miettinen
Helen ja Aime Grenon jo pojat
Aili Roininen
Veera ja Väinö Lindholm
Joyce, James ja Matti Mäkelä
Aune ja Elis Kallio
Olga Hymander
Hilma Haapala

SUDBURY ONTARIO

MUISTILISTA

Näyttämön kabaretti - tanssit Finnish-haalilla lauantaina t.k. 22 pnä kello 8—12 yöllä. Leo Niemen yhtye soittaa. Tervetuloa.

Veteraanien juhla Wanupin haalilla sunnuntaina tk. 23 pnä alkaen kello 1 ip. Kaikki tervetulleita.

Alerts-Visan kokous Finnish-haalilla torstaina, marraskuun 20 pnä kello 8 illalla.

Sävel-kuoron harjoitukset tämän viikon perjantaina kello 7.30 ip. Finnish-haalilla.

Sävel-kuorolaisten bingo-tilaisuus Finnish-haalilla torstaina, tk. 27 pnä kello 7.30 ill.

Finnish haalin kirjasto avoinna keskiviikkoisin kello 7-8 illalla.

LUOKITELLUT ILMOITUKSET

MYYTÄVÄNÄ

PIENI TALO POIS MUUTON TAKIA huonekaluja ja taloustavaraa. Lähemmin: Mandi Ojala. Ella Laken tie, Beaver Lakella, Puh. 866-2709.

SUDBURYN SIION SEURAKUNTA
1843 PARIS ST.
KOKOUKSET:
Sunn. kello 10 ap. ja klo 7. ip.
Pyhäkoulu sunn. klo 10 ap.
Torstaisin klo 7.30 ip.
Perj. Nuoret klo 7.30 ip.
TERVETULOA!
Matti Hämäläinen, pastori, puhelin 674-6583.

LOUGHEED
HAUTAUSTOIMISTO
Hautaukset 100 mailin säteellä Sudburysta toimitetaan ilman lisämaksua.
PUHELIN 673-9595
252 Regent St. S.
Hazel kadun kulm.
SUDBURY

Alhaisilla hinnoilla
suosittuja
Armstrong ★ Celanese ★ Ozite
LATTIAMATTOJA
Ammattitaitoinen paikalleen asetus
KOHTUULLISIN HINNOIN
— KOTIPALVELU —
HYLAND CARPET
Puh. 675-6566 Sudbury

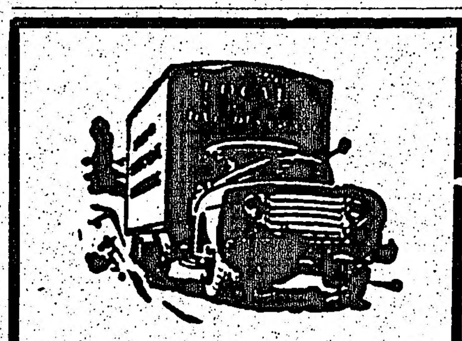

DELONGCHAMP
Cartage Co. Ltd.
20 Lorne St. Puh. 675-5611
LYHYEN JA PITKÄN MATKAN RAHTIAJOA . . . TALOUSTARPEITA PAKATAAN — MUUTETAAN — SÄILYTETÄÄN — LÄHETETÄÄN
NYKYAIKAINEN VARASTOHUONE

IKKUNOITA, OVIA JA KEHYKSIÄ
Uutuus "COMBINATION" puisia ulko-ovia — iso luisuva ikkuna, kärpäsverkko pysyväisesti ovessa — ei tarvitse vaihdella. Varastossa tavallisia puisia nostoikkunoita — halvin ja edullisin pohjoisalueille. KEHYKSETTÖMIÄ IKKUNOITA — varustettu vahvoilla suuttain liukuvilla ruudulla, lännen seetristä kehykset — kootaan ilman kanssa.
SUDBURY PLANING MILL
19 Gino St. Copper kadun alkupäästä ylös. Puh. 675-6771

AINA VALMIS PALVELEMAAN TEITÄ
soittakaa
675-6427
Laine AGENCIES REALTOR

Vakuutustoimisto
KAIKKIA VAKUUTUKSIA
Oliver R. Laine ja
Pentti Penttilä
Kiinteistömyynti toimisto
Johtaja: Mrs. M. Summers
kotiin 674-4829
Myynti:
George Gustafson kot. 675-6990
Pentti Penttilä " 675-2941
Oliver R. Laine " 674-4167
KIINTEISTÖJEN JA PERINTÖKIINTEISTÖJEN LAILLISET ARVIOITSIJAT:
Mrs. M. Summers
Pentti Penttilä
Oliver R. Laine
125 DURHAM ST. S.,
SUDBURY, ONTARIO

SUDBURYN UUTISIA

MM JA FALCON JATKAVAT NEUVOTTELUJA

Falconbridge Nickel Mines-yhtiön ja Mine Mill union väliset palkka- ja työehtosopimusneuvottelut jatkuvat tänään President Motor hotellissa Sudburyssa, mutta kumpikaan osapuoli ei antanut keskustelujen kehityksestä minkäänlaista lausuntoa eilen illalla.

Noin 3,200 Falconbridgen kaivos- ja sulattimotyöläistä on ollut lakossa parempien palkkojen puolesta viime elokuun 21 päivästä lähtien.

UHKAAVAT JULISTAA OPPILAAT PANNAAN

Sudburyn arenakomission on uhannut kieltää oppilailta mahdollisuuden päästä seuraamaan arenalle järjestettyjä koululaisten urheilutilaisuuksia.

Tästä "kovasta" toimenpiteestä ilmoitettiin sen jälkeen kun tällä viikolla pidetyssä arenakomission kokouksessa tiedoitettiin, että hiljattain järjestettyjen koulujen välisten jääkiekko-otteluiden aikana oli tehty noin $500 vahingot arenan 100 istuinpaikalle.

Noin 2,600 oppilaan, 12 eri koulusta, sanottiin olleen seuraamassa jääkiekko-otteluita.

Tänä lauantaina kabarettitansseihin

Nyt kun elämä taas muuttui "normaaliksi" täällä nikkelikylässä, niin eiköhän mennä oikein suurella joukolla sen kunniaksi näyttämöväen kabarettitansseihin Finnish haalille tänä lauantaina, marraskuun 22 päivänä, alkaen kello 8 illalla.

Leo Niemi on luvannut soittaa näissä "kemuissa" vähän jokaista lajia, joten eiköhän noiden nyt savuavien tehtaiden "tuoksut" lähde siinä melskeessä rauhallisempiin paikkoihin.

Lihapullat ovat myös hyvää syötävää ja niitä tarjotaan samana iltana Finnish haalilla. Siis kaikin mukaan näyttämöväen kabarettiin

— T. Tiketti Taskussa

FRANK R. BLOCK, R.O.
OPTOMETRISTI
Puh. konttori 674-4014
kotiin 673-0705
65 ELM STREET EAST
SUDBURY, ONTARIO
VASTAANOTTO ESPANOLASSA
keskiv. iltap. ja torst. aamup.

Uusia ja käytettyjä
RAKENNUS-, PUTKITUS- ja MUITA TARPEITA
säästöhinnalla!
Maksamme korkeimmat hinnat romumetallista.
Greenspoon Bros.
214 Notre Dame 674-4259 Sudbury
LIMITED

Putkitus- ja lämmitys-
EXPERTIT
• ÖLJYPOLTTIMOITA •
Kustannusarviot vapaasti
Morrison Plumbing & Heating (Sudbury) Ltd.
PUHELIN 674-0797
164 Elgin St. S., Sudbury

TÄNÄ VUONNA VÄHEMMÄN POSTIA

Sudburyn postimestari Bob Kennedy ilmoitti keskiviikkona, että Sudburysta Eurooppaan lähetettyjen joulupakettien määrä on laskenut 10 prosentilla viime vuoteen verratessa.

Joulupakettien vähenemisen syyksi arvellaan Sudburyn alueella vallinneita ja edelleenkin menossa olevia lakkoja.

KUOLEMANAJON TUTKIMUS JATKUU

Lähellä Markstaytä viime lauantai-iltana tapahtuneen onnettomuuden syiden tutkimukset jatkuvat edelleen. Onnettomuudessa sai surmansa kolme henkilöä.

Onnettomuudessa loukkaantuneet henkilöt ovat hoidettavana sudburylaisissa sairaaloissa.

"Me emme ole vielä päässeet selville mistä onnettomuus johtui," tiedoitettiin maakuntapoliisin Warrenin osastolta. "Mutta tutkimukset jatkuvat ja kuluu mahdollisesti useampia päiviä ennen kuin voimme puhutella loukkaantuneita," sanoi eräs poliisi.

"AUTOHURJASTELUSTA" 6 KK. VANKEUSTUOMIO

Prete-kadulla asunut 24-vuotias Ronald Keith Ernst tuomittiin tällä viikolla kuudeksi kuukaudeksi vankilaan ja kuudeksi kuukaudeksi ehdonalaisuuteen sen jälkeen kun hänet havaittiin syylliseksi rikolliseen huolimattomuuteen autolla ajaessaan.

Ernstin sanottiin ajaneen jopa 95 mailin tuntivauhdilla viime maaliskuun 11 päivänä poliisien ajaessa häntä takaa Hanmerista Sudburyyn sekä Sudburyn kaupungin kaduilla.

ASIASTA PÄÄTÖS MAANANTAINA

Long Lakella asuvan Bernard Fransenin oikeuskuulustelu päättyi tiistaina, mutta tuomari George Collins antaa asiasta päätöksen vasta ensi maanantaina. Mr Fransen oli syytettynä onnettomuuspaikalta poistumisesta Paavo Johannes Ollikaisen kuolemantapauksen yhteydessä.

Ollikainen ilmoitettiin saaneen surmansa onnettomuuspaikalta poistuneen auton ruhjomana viime tammikuun 18 päivänä.

Mr Fransen ilmoittautui poliiseille 26 tuntia onnettomuuden jälkeen selittäen, ettei hän tiennyt onnettomuudesta mitään ennen kuin luki siitä sanomalehdestä ja kuuli vaimonsa mainitsevan onnettomuudesta. Fransen selitti uskoneensa, että hänen autonsa törmäsi päin lumipengertä, jonka sanoi ulottuneen onnettomuuspaikan lähellä tielle asti.

Oikeudessa todistettiin, että poliisien Ollikaisen ympärille käärimästä peitteestä löydettiin palanen sinistä maalia, jonka selitettiin olevan samantapaista Fransenin auton maalin kanssa.

Mustan pörssin miehille miljardi "sotahommista" Vietnamissa

(Jatkoa sivulta 1)

Vietnamissa ja millä on pankkiyhteyksiä maailman suurimpaan osaan. Ne käyttävät laillisia pankkilaitoksia vaihtaessaan laittomassa toiminnassaan dollareita edestakaisin kautta maailman.

Valuutan mustien markkinain perustana on se kun Etelä-Vietnamin ja Yhdysvaltain rahaa voidaan ostaa (vaihtaa) mustilla markkinoilla yhdellä hinnalla ja suorittaa toisaalta vaihtoja laillisten taksojen puitteissa. Etelä-Vietnamin piastren laillinen vaihtoarvo USAn dollariin verraten on 118 piestreaa $1.00. Mustilla markkinoilla dollarin hinta on kuitenkin 240 piestrea.

"Vaihtokauppa jatkuu lakkaamatta ja nämä rahan vaihtajat hankkivat suuria voittoja vaikka niiden kumppanit, joista monet ovat amerikkalaisia, saavat myös runsaat tulot", sanoi mr Carter.

Hän sanoi, että näiden Yhdysvaltain "sota-asemia seuralaisten" olevan yhteistoiminnassa intialaisten kanssa ja elävän hienosti vaikka heillä ei ole mitään näkyvää tulolähdettä. "Nämä miehet ja naiset ovat vuodesta 1940 lähtien kuljeksineet kautta maailman, seuraten (USAn) asevoimia . . . Ranskasta Saksaan, Japaniin, Koreaan ja Vietnamiin", selitti mr Parker.

Nämä henkilöt ovat asiallisesti puhuen immuuneja syytöksien nostamista vastaan siksi kun he ovat Yhdysvaltain kansalaisia.

Eatonin ikkunoihin "suojaluukut"

Montreal. — St. Catharine-kadulla sijaitsevan E. Eatonin tavaratalon ikkunoita varten rakennetaan puiset suojukset. Eräs Eatonin puhemies sanoi tällä viikolla, että puiset suojukset asetetaan mainosikkunoiden eteen "vaikeuksien aikana".

KAIVOSMINISTERI VAROITTI INCOa

Sanoo INCOn vientisuunnitelmia vastakohdaksi hallinnon ohjelmalle

Toronto. — Ontarion kaivosministeri Allan Lawrence varoitti tällä viikolla International Nickel-yhtiötä, ettei maakuntahallitus tule sallimaan sitä, jotta Inco lisää valmistamattomien mineraalien maasta poisvientimäärää.

Incon johtokunnan varapresidentti Foster Toddille lähettämässään kirjeessä kaivosministeri viittaa sanomalehtiartikkeliin, missä sanotaan, että yhtiö aikoo lisätä nikkelioksiidituotteiden Walesiin lähetettävää määrää siellä tapahtuvaa viimeistä jalostusta varten ja aikoo myydä suurempia määriä jalostamatonta nikkeliä.

"Molemmat tapaukset tässä julkaistussa kirjoituksessa ovat epäilemättä täydellisesti tämän hallituksen ilmoittaman ohjelman vastaisia", sanotaan mr Lawrencen lähettämässä kirjeessä, jonka hän luki lainlaatijakunnan istunnossa.

Ontarion lainlaatijakunnassa hyväksyttiin hiljattain laki, joka vaatii, että kaivosyhtiöt jalostavat täällä 100-prosenttisesti kaikki Ontariosta tuotetut mineraalit.

Vaikka uusi laki astuu voimaan vasta tammikuun 1 päivänä, niin suurimmalle osalle kaivosyhtiöistä uskotaan myönnettävän erikoisvapaudet tästä 100-prosenttisesta mineraalien Canadassa jalostamisesta. Tämän sijasta näille kaivosyhtiöille tullaan sanomaan, että niiden on saavutettava 51 prosentin jalostusraja Canadassa seuraavan viiden vuoden aikana.

Mr Lawrence sanoi myöhemmin, että Inco, joka nyt vie Walesiin jalostettavaksi noin 10 prosenttia Ontariosta tuottamistaan mineraaleista ja pienemmän määrän Japaniin, on anonut summittaista vapautusta tästä 100 prosentin jalostusvaatimuksesta.

Hallitus ei ole vielä tehnyt päätöstä anomuksen suhteen, mutta kaivosministeri sanoi: "Missään tapauksessa yhtiön ei sallita ylittää vuoden 1968 aikana Canadasta ulkomaille jalostamattomana viemäänsä mineraalimäärää."

Lontoo. — Englanilaisten tuontifirmojen ilmoitetaan olevan tyytyväisiä sen johdosta kun International Nickel-yhtiön lakko sovittiin Canadassa, mutta samalla arvioidaan, että lakon sopiminen tulee mahdollisesti korottamaan nikkelin virallista hintaa noin 40 prosentilla.

Englannissa sanotaan olevan tällä hetkellä niin suuren puutteen nikkelistä, ettei tilanne palaa normaaliksi ainakaan ennen kuin viiden kuukauden kuluttua.

HENKILÖKOHTAINEN
JOULU- JA UUDEN VUODEN TERVEHDYKSENNE
VAPAUDEN JOULUNUMEROIHIN
jotka ilmestyvät
Lännen numero jouluk. 11 pnä
Itä-Canadan joulukuun 16 pnä
Teillä on erinomainen tilaisuus lähettää Vapauden välityksellä joulu- ja uuden vuoden tervehdyksenne ystävillenne ja tuttavillenne kautta maan.
Te voitte valita henkilökohtaisen, erikoiskehyksessä olevan tervehdyksen, joita on $3.00, $4.00 ja $5.00 hintaisia, kirjoittamalla nimenne ja osoitteenne valitsemaanne tervehdysmalliin. Lähettäkää se maksun kanssa Vapauden konttoriin tai antakaa paikkakuntanne asiamiehelle.

HYVÄÄ JOULUA
JA ONNEA
UUDELLE VUODELLE
toivotamme kaikille tovereillemme ja ystävillemme!
(Nimi)
(Osoite)
HINTA $5.00

HAUSKAA JOULUA
JA ONNELLISTA
UUTTA VUOTTA
toivotamme kaikille ystävillemme!
(Nimi)
(Osoite)
HINTA $3.00

Vapaus Publishing Company Limited
Box 69 Sudbury, Ont.

Senaatin komitean köyhyyskuulustelua

(Jatkoa sivulta 1)

jutuissa.

Mrs. Marlyn Melnyk, joka jäi ensimmäisen kerran leskeksi 17-vuotiaana ja toisen kerran 29-vuotiaana, sanoi joutuvansa elämään kahden lapsensa kanssa sosiaalihuoltoavun turvin, koska hänen terveytensä ei kestä työntekoa. Mrs. Melnyk sanoi, että hänen sallitaan ansaita $20 asti kuukaudessa, mutta jos hänen ansionsa ylittävät tämän summan, niin häneltä ja lapsilta lopetetaan $212 kuukausiavustus kokonaisuudessaan.

"Kaikki henkilöt ovat oikeutetut saamaan tarpeidensa mukaan", sanoi senaattori David Croll, joka toimii köyhyyttä tutkivan senaatin komitean puheenjohtajana. Hän sanoi Canadan laissa olevan tämän varauksen ja kysyi, että ovatko sosiaalihuoltoapua saavat henkilöt olleet yhteyksissä vetoomuslautakuntaan.

"Meille ei ole sanottu mitään", vastasi mrs. Melnyk. "Minä en edes tiennyt siitä."

Joseph Kennedy kuoli tiistaina

Hyannis Port, Mass. — Amerikkalaisen poliittisen dynastian "patriarkka" Joseph Patrick Kennedy kuoli viime tiistaina 81 vuoden ikäisenä.

Joseph Kennedy oli osittain halvaantunut viimeiset kahdeksan v. saatuaan halvauskohtauksen Palm Beachilla, Floridassa joulukuun 19 päivänä 1961. Hänen sanotaan olleen yhden USA:n kaikkein rikkaimmista miehistä.

Hänen poikansa presidentti John F. Kennedy joutui salamurhan uhriksi Dallasissa, Texasissa marraskuussa 1963. Vuonna 1968 salamurhattiin hänen toinen poikansa, senaattori Robert Kennedy Kaliforniassa, hänen voitettuaan osavaltion demokraattipuolueen presidentinehdokkaan esivaalit.

Ennätysmäärä ehdokkaita Torontossa

Toronto. — Suur-Toronton eri kunnallisiin elimiin valitaan joulukuun 17 päivän vaaleissa kaikkiaan 166 valtuutettua ja edustajaa, mutta näitä edustaja- ja valtuustopaikkoja tavoittelee kaikkiaan 462 henkilöä, minkä sanotaan olevan ennätysmäärän kaupungin historiassa.

Varsinaisessa Toronton kaupungissa valitaan 45 henkilöä ja ehdokkaita on 152, heistä neljä pormestarin ehdokasta.

Toronton liitososissa on nimitetty 310 ehdokasta.

KODIN PIIRISTÄ

TOIMITTANUT EEVA

Veneelle kunnollinen talvisuoja

Vielä ovat edessä syksyn viimeiset purjehduskaudet. Sitten tulee venekauden päättäminen mikä merkitsee samalla veneen telakointia. Tämä toimenpide kannattaa tehdä huolella sillä hyvin telakoitu vene on keväällä taas ilman harmeja nopeasti vesillä. Veneilijäin kohdalla pitää tässä asiassa sananmukaisesti paikkansa "mitä taakseen jättää sen edestään löytää".

Näin sen teemme. Emme telakoi venettä myöhään, vaan hyvissä ajoin enen pakkasen tuloa. Aikaisella kunnostuksella varmistamme, että puuvene kuivaa kunnolla ennen pakkaskautta. Lasikuituveneen liikuttelu pakkasella saattaa vaurioittaa sitä.

Perämoottori irroitetaan ja annetaan se samalla huoltoon ja talvisäilytykseen, mikäli hyvää säilytyspaikkaa ei ole omasta takaa. Vedestä nostamisen jälkeen vene pestään sisä- ja ulkopuolelta huolellisesti. Pohjan puhdistaminen ennen siihen kertyneiden aineiden kovettumista on nyt helposti tehtävissä.

Vene sijoitetaan tukevien pukkien päälle ylösalaisin, paitsi suurimmat purjeveneet ja sisämoottoriveneet, joissa on moottori kiinni talvellakin. Varmistetaan, että vene on tuettu tasaisesti ja sopivien välimatkojen päästä.

Sen jälkeen on tehtävä veneelle katos, tai peitettävä se muuten. Peitemateriaalina kaksinkertainen nailonvahvisteinen polyeteenikalvo kestää hyvin pakkasta. Hyvin kiinnitetty peite ei vahingoitu, vaan sitä voidaan käyttää useana talvikautena.

Täysin tiiviillä materiaalilla suojattaessa on huomattava, että venettä ei saa paketoida peitteeseen. Suojan tulee olla sellainen, että siitä pääsee tuulettumaan pois kosteus ja toisaalta, ettei kevään lämmin auringonpaiste kuivata venettä liiaksi. Siksi veneen kattaminen suoritetaan siten, että muovipeite on vain ylhäällä ja sivuilla, mutta ei alas maahan asti.

Tärkeä vaihe veneen talvisuojauksessa on peitteen kiinnittäminen paikoilleen vaikkapa naruilla.

Kaasutinspriin aika on ollut

Silmälaseja käyttävät ihmiset tietävät miten käy kun pakkasella menevät sisälle huoneeseen; lasit huurtuvat. Samanlaista huurtumista tapahtuu polttoainesäiliön sisäpuolella ajettaessa auto autotalliin pakkasesta tai vaikkapa vain huoltamohalliin. Vähän kerrallaan kerääntyy säiliön seinämille huurteeksi kondensoitunut vesi säiliön pohjalle ja jonkin ajan kuluttua voidaan sanoa säiliön pohjalla olevan aikamoisen "järven".

Kun joskus olosuhteiden pakosta tankin sisältö ajetaan vähiin saattaa käydä niin, että polttoaineen mukaan pääsee tankin pohjalle kertynyttä vettä. Ei tarvitse olla kovakaan pakkanen eikä suurikaan jäätynyt vesihelmi kun autolla ajaminen loppuu siihen paikkaan.

Tätä kondenssiveden kerääntymistä vastaan on kehitetty monenmoisia lisäaineita. Näistä yksinkertaisin lienee kaasutinsprii. Tämän käyttö perustuu siihen seikkaan, että vesi ja sprii sekaantuvat hyvin yhteen ja näin aikaansaatu seos sekaantuu polttoaineeseen. Näin voidaan polttaa tankin pohjalle kerääntynyt vesi kätevästi pois ajon aikana.

Eräät huoltoasemat myyvät lisäaineita joissa on samanlainen veteen sekoittumisen ominaisuus mutta nämä lisäaineet sisältävät myös ruosteensuoja-aineen, joka estää polttoainesäiliön sisäpuolisen ruostumisen. Varmaa on, että mikäli autoilette talvella, oli teillä talli tai ei, on parasta käyttää polttoaineen yhteydessä jompaa kumpaa ainetta polttoainejärjestelmään kerääntyvän veden poistamiseksi.

Pitämällä säiliön aina niin täynnä kuin suinkin, estämme lisäksi huurteen kerääntymisen säiliön seinämille.

Pieniä neuvoja

VANHASTA UUTTA

Kaikesta taloudessa koituneesta säästöstä lankeaa hyöty itselle. Niinpä monessa taloudessa jää leivänpaloja kuivamaan ja niille ei ole keksitty ravinnoksi käyttöä. Kuivista leivistä saa kumminkin monenlaista hyvää ruokaa kunhan käyttää vähän mielikuvitusta apunaan. Esimerkiksi seuraavat ruokaohjeet ovat maukkaita.

* * *

LEIPÄPUURO

Kuivat leipä- ja pullapalat pannaan veteen kattilaan kiehumaan samaan aikaan kuin karpalot tai vaikkapa pihlajanmarjat. Seoksen annetaan kiehua, sitten se siivilöidään, suurustetaan joko perunajauhoilla tai cornstarchilla ja sokeroidaan maun mukaan.

* * *

LEIPÄLAATIKKO

Viipaleiksi leikattua kovaa leipää asetetaan vuokaan kerroksittain ja jotakin marjahilloa pannaan väliin. Alimmaksi ja päällimmäiseksi leipäkerros. Munamaitoa kaadetaan vuokaan niin paljon, että leipä siinä pehmenee. Paistetaan kauniin ruskeaksi.

* * *

KÖYHÄT RITARIT

Tämä on vanha, kokeiltu ja hyväksi havaittu kovettuneen leivän ateriaksi valmistamisohje. Kovia valkoisen leivän viipaleita liotetaan maidossa, mutta vain sen verran että pehmiävät. Voidellaan voilla ja paistetaan kummaltakin puolelta kauniin ruskeaksi ja päälle levitetään joko marjahilloa tai hunajaa.

* * *

Hiukset

saavat kauniin killon, kun huuhteluveteen pusertaa noin 2 rkl sitruunamehua. Tämän huuhteluveden annetaan vaikuttaa vähän aikaa, minkä jälkeen huuhdotaan vielä kevyesti puhtaalla vedellä. Varsinkin tummille, rasvaisille hiuksille tämä on erinomainen keino.

VALITKAA UUDELLEEN
JOE FABBRO
SUDBURYN PORMESTARIKSI
OMAA 14 VUODEN KOKEMUKSEN
Ratkaisevana tekijänä saadaksemme $3,000,000 Incon veroa lahjoituksena maakuntahallitukselta verohuojennukseksi.
Sudburyssa syntynyt ja kasvanut
Vanhemmat siirtolaisesiraivaajia
Aina tukee kansallisryhmiä
"INCO:n asenne lakon aikana ei ollut käsitettävissä . . . vastuu on yhtiön niskoilla."
FABBRO pyytää tukeanne!
Puh. kotiin 673-3994 Vaalihuoneistoon 673-3615